У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 232. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ГРУДНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 16, 1971 No. 232. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 15 грудня 1971

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ, за яким буде продовжуватись далі економічна контроля в другій фазі „заморожування" цін і платень на підпорядковані контролі житлові приміщення. Таким чином, мешканці таких квартир будуть платити дещо менше, ніж мешканці, які живуть у неконтрольованих апартаментах. Цей законопроєкт має ще затвердити Палата Репрезентантів.

ЗРЕЗИГНУВАВ ІЗ СВОЄЇ ПОСАДИ заступник Секретаря Оборони Дейвід Пакард, який сказав, що Пентагон міг би легко заощадити один більйон долярів річно, коли б у справи не втручались різні політичні чинники. Зокрема він сказав, що на Сході й на Заході ЗСА є військові бази, які можна було б зліквідувати без шкоди для оборонної спроможности країни, але їх не ліквідують з інших, не військового типу, міркувань.

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН після зустрічей і обговорень різних проблем із прем'єром Канади Трюдо та президентом Франції Помпіду — в кінці цього місяця має відбути зустріч з прем'єром Великої Британії Гітом, на Бермудських островах, а також із канцлером Західньої Німеччини Брандтом, на Флориді. На початку січня 1972 року Президент відбуде розмови з японським прем'єром Сато, у Каліфорнії. Всі ці зустрічі відбуваються в пляні підготови президента Р. Ніксона до поїздки в червоний Китай та до Совєтського Союзу.

ПРЕЗИДЕНТ ДЕРЖАВИ КОСТА-РІКА Хозе Фіґерс з автоматичною зброєю в руках сам керував операцією для схоплення викрадачів літака: одного із злочинців було вбито, а двох зловила поліція. Літак із 53 пасажирами летів з Нікараґви до Маямі, по дорозі спинився в Сан Хозе, Коста Ріка, щоб набрати пального й летіти „на Кубу", як того вимагали три озброєні злочинці. Замість того у літак на летовищі в Сан Хозе полетіли сльозоточиві бомби. Пасажири в паніці покинули літак, а поліція вбила одного викрадача й двох інших забрала до в'язниці.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД НА ТЕРИТОРІЇ ЗСА й поза нею має 2 мільйони 872 тисячі службовців. Найбільше з них затруднено на пошті, бо понад 700 000 осіб, а в Управлінні в справах ветеранів перебуває на службі 181 000 осіб. Усіх працюючих у ЗСА є кругло 80 мільйонів душ.

ПІДКОМІСІЯ ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ СХВАЛИЛА законопроєкт про покару за полювання в ЗСА на орлів, зокрема на дві породи: так зв. „лисих" і „золотих". Порушники цього закону мусітимуть заплатити кару від 500 до 5 000 долярів і можуть дістати крім цього від 6 до 12 місяців в'язниці. Тих орлів залишилось...

У СВІТІ

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ УРЯД ПЕРЕДАВ парляментові до ратифікації договори Західньої Німеччини з Совєтським Союзом і Польщею, які практично погоджуються на теперішні державно - політичні кордони, себто визнають кордон з Польщею на Одрі - Ніссі та на поділ Німеччини, з заявами взаємної „безпеки". Опозиційна Християнсько - демократична партія заповіла боротьбу проти кожної статті кожного з тих договорів. Припускають, що ратифікаційна процедура протягнеться далеко до весни 1972 року. Щойно після того прийде до ратифікації договору про Берлін.

В ІТАЛІЇ ВІДБУЛОСЯ — до минулого понеділка ночі — вже сім голосувань з'єднаних палат парляменту над вибором нового президента. Для важности вибору треба 505 голосів. Найбільше число, бо 411 отримав віце - прем'єр Франческо де Мартіно, соціяліст, — його найсильнішим суперником є кол. прем'єр Амінторе Фанфані з Християнсько - демократичної партії. Прихильники обох кандидатів намагаються гарячково прихилити для його кандидатури потрібні „невтральні" голоси.

РЕВОЛЮЦІЙНА ІРЛЯНДСЬКА РЕСПУБЛІКАНСЬКА АРМІЯ ТВЕРДИТЬ, що її члени не мали заміру вбити північно - ірляндського протестантського сенатора Джона Барнгілла, а тільки знищити динамітом його дім. Вони буцім-то казали Бангіллові залишити з родиною свій дім, а застрілили його тільки тоді, як він відмовився і кинувся на терористів. Дружина Барнгілла, яка була свідком того вбивства, заперечує тій заяві. Прем'єр Північної Ірляндії назвав вбивників „потворами".

ДО ЄРУСАЛИМУ ВЕРНУВСЯ з подорожі до Америки й Західньої Европи прем'єр Голда Меїр і заявила, що треба брати поважно раз-у-раз повторювані погрози єгипетського президента Анвара Садата, що араби відновлять війну, і що тому Ізраїль повинен бути готовим до оборони кожної хвилини. Вона перестерігала проти послаблення бойової готовости.

КАРДИНАЛ АНДЖЕЛЬО ДЕЛЬ'АКВА ЗАПОВІВ суворі дисциплінарні кари проти священиків, монахів і монахинь у Римі, які поводяться невідповідно із шкодою для віри і Церкви. У Римі є 8.000 священиків, але тільки несповна 300 виконують душпастирські обов'язки. Рішення скріпити дисципліну між римо - католицькими духовниками у Римі спричинили випадки скандалів, що їх підхопили й розтрубіли ворожі Церкві італійські комуністичні газети.

НАРОДНИЙ ФОНД УККА ЗБІЛЬШИВСЯ НА ДАЛЬШИХ $ 3.000

Починаючи два тижні тому свою інтенсивну акцію збірки Національного Датку для збільшення суми Українського Народного Фонду до кінця цього року до $ 100.000, УККА потребував до цієї суми ще $ 48.000. Сьогодні, після двох тижнів наполегливої збіркової акції та завдяки зрозумінню громадянства і активности ентузіястів в поодиноких громадах, зібрано вже дальших $ 15.000, отже до наміченої суми потрібно ще $ 33.000. Попереднього дня вплинуло до каси УККА – 3.000, на що склались зокрема більші пожертви з таких громад, як Ню Гейвен ($ 600), Гемонд, Індіяна ($ 360), Честер, Пенсильвенія ($ 350), Балтімор ($ 250), Вашингтон ($ 235), Клівленд ($ 200), та інші. Індивідуально більші пожертви склали: молода професіоналістка Зореслава Снігурович-МекКучин $ 200 та по $ 100: Валеріян й Ірина Кость з Вірджінії, Богдан Домарацький з Ровей в Ню Джерзі та Богдан Біраковський з Джексон Гайтс в Ню Йорку. Збірка продовжується і розгортається майже в усіх громадах і є добрі вигляди на те, що запланована сума $ 100.000 буде до кінця року досягнена.

ПРЕЗ. НІКСОН ГОДИТЬСЯ НА ДЕВАЛЬВАЦІЮ ДОЛЯРА І ВИРІВНЯННЯ ЙОГО З ІНШИМИ ВАЛЮТАМИ

Анґра до Героїзмо, Азори. — У висліді дводенної зустрічі з президентом Франції Помпіду і зокрема відбутої у вівторок 14 грудня ц.р. чотирогодинної конференції й окремих розмов відбутих тут між міністрами фінансових і закордонних справ ЗСА і Франції, президент Ніксон погодився на девальвацію американського доляра і вирівняння його вартости у відношенні до більших валют світу. Головною метою девальвації визначають у політичних колах бажання розв'язати існуючу монетарну кризу у світі й устабілізувати економічну ситуацію в ЗСА. У спільній заяві, проголошеній після закінчення зустрічі на Азорах президента Ніксона і президента Помпіду висловлено бажання урядів обох країн започаткувати заходи, які б довели уже в найскорішому часі до полагоди актуальних проблем міжнародної монетарної системи і порозуміння з іншими державами щодо вирівняння валютної виміни з допомогою девальвації доляра і переоцінки інших валют. Докладно речення такого домовлення покищо не встановлено. Американські і французькі експерти сподіваються, що конкретні пляни в цьому напрямку будуть опрацьовані під час конференції міністрів фінансів головніших держав світу, яка починається у п'ятницю 17 грудня ц.р. у Вашингтоні. В економічних колах ЗСА уважають, що доляр буде здевальвований на яких вісім відсотків і відбудеться ця девальвація з допомогою невеликого збільшення обов'язуючої досі від 1934 року ціни золота із 35 долярів до 37 долярів за одну унцію. Це збільшення ціни золота і зменшення вартости доляра не вплине на закупівельну силу доляра у самих ЗСА але воно збільшить видатно ціну імпортованих товарів і кошти американських подорожей за кордоном. Якщо йде про ціни на внутрішньому ринку і внутрішню продукцію, то девальвація доляра не матиме на них впливу Треба буде також платити більше за інші валюти, зокрема за такі, як німецькі марки, французькі франки і британські фунти. Рішення президента Ніксона здевальвувати доляр зустріли прихильно а то й із признанням провідники Конґресу, називаючи його найбільш бажаною новиною. В европейських державах воно викликало деяке занепокоєння, хоч і там уважають, що такі заходи є доконечними.

Конґрес ухвалив законопроєкт про притягнення до праці здібних працювати „велферовців"

Вашинґтон, Д.К. — Минулої суботи в Сенаті додано до законопроєкту про тих, що одержують допомогу з каси соціяльного обезпечення, „велферу", поправку, якою зобов'язується здібних до праці отримувачів такої допомоги йти на фаховий перевишкіл або працювати, інакше вони втратять допомогу. Прийнятий у Сенаті, цей же законопроєкт майже без дебат був схвалений і в Палаті Репрезентантів. Є всі підстави сподіватися, що президент Ніксон його підпише. Фаховий вишкіл чи перевишкіл, або й безпосередній обов'язок відразу ж іти до праці буде стосуватися з 1-го липня 1972 р. тих родин, що одержують допомогу в рямцях програми „Допомога для родин із дітьми". Члени таких родин будуть зобов'язані зголоситись до праці або на перевишкіл, за виключенням дітей до 16 років віку, старих віком, хворих і за виключенням матерів, які мають на руках дитину чи дітей до 6-ти років життя. Федеральний уряд покриватиме всі головні видатки за такий перевишкіл чи працю, як і видатки за догляд над малими дітьми, якщо мати піде працювати.

У Ню Йорку помер Дейвід Сарнов, президент Ар-Сі-Ей

Ню Йорк. — У 80-літньому віці тут помер президент велетенської радіокорпорації „АРСІЕЙ" Дейвід Сарнов, який прибув з батьками дитиною до ЗСА і, рано осиротівши, працював продавцем газет та посильним хлопчиком у м'ясарні. Дейвід Сарнов походив із убогої жидівської родини з Білорусі, мав ледве закінчену загальну освіту, але завдяки проникливому розумові, відвазі та вмінню передбачати розвиток подій дійшов до керівника одного з найбільших американських підприємств і звання генерала в американській Армії. Він 21-річним юнаком працював у 1912 році в телеграфічній компанії, коли вночі почув, як його примітивний телеграфічний апарат почав вистукувати „С-ОС". Впродовж 72 годин Д. Сарнов не відходив від того приймача, передавав вістки про становище на ґіґантському кораблі „Титанік", що тоді загинув у океані, і про рятункову акцію, коли все таки вдалося врятувати біля 700 пасажирів. Після того випадку Д. Сарнов швидко пішов угору в своїй кар'єрі, ставши творцем першої в Америці радіомережі „ЕнБіСі", виробивши плян реґулярних музичних передач через радіо, а перед другою світовою війною він уже мав плян телевізійної мережі в ЗСА. Того пляну не вдалося здійснити через війну, однак по війні телевізія ... ввійшла в життя Америки. Довідавшись про смерть Дейвіда Сарнова, що сталася в неділю 12 грудня після довгої хвороби, президент Ричард Ніксон видав повідомлення, в якому сказано, що Дейвід Сарнов „уосіблював у собі найбільш величні традиції нашої нації — уяву, відвагу, патріотизм і щедрість".

8 000 осіб у черзі на ремонт холодільників

Київ. — „Очікують черги на ґарантійний ремонт своїх холодильників понад 8 000 чоловік. Це власники холодильників „Кристалл", „Баки", „Донбас", „Ярна" тощо. Причина — відсутність „аґреґатів", тобто запасних, замінних частин, інформувала „Молодь України" з 7-го грудня про стан справ в одному з київських універсальних магазинів. Універмаг продає, наприклад, холодильники марки „Араґац" із Єревану, але коли такий охолоджувач зіпсується, то його власники можуть сто разів приходити з їх „ґарантією" до магазину, бо „приміром, більше як півроку Єреванський завод не надсилає 1 700 аґреґатів для холодильників „Араґац". „Один механік констатує несправність холодильника, а для усунення дефекту треба викликати іншого", бо два різні підприємства відповідають за ремонт однієї речі. Ще гірше, коли пригода станеться з різними машинами старих моделів, яких уже не випускають серійно: „В цьому разі навіть найменший ремонт розтягається на тривалий час".

ЕТНОГРАФІЧНИЙ МУЗЕЙ

Перший у Черкаській області сільський Етнографічний музей відкрили заходами й коштами селян у Вишкополі, Тальнівського району, під назвою „Музей історії, культури та етнографії". Він розташований у будинку, де колись жив поет Федір Мицик, який загинув під час другої світової війни. Між експонатами є велика збірка народних музичних інструментів...

ПОДОРОЖ ПРЕЗ. НІКСОНА ДО МОСКВИ МОЖЕ БУТИ ВІДКЛИКАНА

Вашингтон. — Не є виключене, що президент Ніксон відкличе заплановану на травень 1972 року свою подорож до Москви та перевірить всю політику супроти Совєтського Союзу — заявив дорадник Президента у справах безпеки Генрі Кіссінджер гуртові журналістів. Згодом пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер, не заперечивши суті справи, заявив, що це „суто гіпотетичні міркування", які беруть на увагу тільки можливість такої поведінки Москви, яка далі перечила би справі миру у Південній Азії та підтримувала розчленування Пакістану. Але, мовляв, покищо таке не сталося. Американські керівні кола — твердить преса — глибоко стурбовані трикратним зголошенням „вета" Совєтами на Раді Безпеки проти заклику на припинення війни у Південій Азії. Ці американські керівні кола не виключають, що ціллю совєтської політики є здискредитувати однаково ЗСА, як Комуністичний Китай, що вони мовляв — безсильні супроти підтримуваної Совєтами Індії і не мають в Південній Азії ніякого авторитету. Щоб протидіяти такій політиці — з вод Південного В'єтнаму відплив найбільший у світі літаконосець „Ентерпрайз". Він стріявся вже в Сінґапурі з 4-ма американськими нищильниками і висадним кораблем, при чому ті кораблі мають кільканадцять літаків і гелікоптерів.

У Східньому Пакістані перестав існувати уряд — в ОН Британія і Франція взяли ініціятиву

Лондон. — Британське бюро Ройтера повідомляє з столиці Східнього Пакістану Дакка, що ціле тамошнє цивільне правління під проводом губернатора д-ра А. М. Маліка зреклося своїх мандатів, вирікшися дальшої відповідальности за долю Східнього Пакістану і його столиці Дакка, і всі його члени переїхали до Інтер-Континентального готелю, що його Міжнародний Червоний Хрест проголосив „невтральним". Таким чином формально влада у Східньому Пакістані перейшла виключно в руки пакістанського генерала, командувача збройних сил, А. А. К. Ніязі, який заповів боротьбу „до останнього вояка й останнього набою". Насправді Східній Пакістан здебільша окупований вже індійським військом і бенгальськими відділами. Командувач 13-ої пакістанської бриґади ген. Хадер Хан піддався індійській армії, як вона підступила під саме місто Дакка. Пакістанське правління в Дакка розлетілось під безпосереднім впливом бомбардування того міста індійськими літаками, які, м. ін., знищили центральний державний будинок, осідок губернатора. Губернатор, його родина і члени уряду рятувались втечею до протилетунського сховища, з якого потім перебрались до названого вгорі готелю. Партійна коаліція у Західньому Пакістані звернулась депешою до президента Ніксона і комуно-китайського прем'єра Чу Ен-лая з закликом поспішити з негайною допомогою Пакістанові, якому грозить загин. Вони признали, що між Західнім і Східнім Пакістаном перервався будь-який зв'язок. На дипломатичному фронті — Британія і Франція перебрали в свої руки ініціятиву на терені Об'єднаних Націй і приготовили, хоч ще формально не зголосили, резолюцію на Раду Безпеки, яка закликає тільки до припинення боїв, але не до відкликання військ до своїх державних кордонів, та до негайних переговорів між урядом Пакістану і східньо-пакістанськими лідерами, себто бенґальськими самостійниками, дармащо їх не називається за іменем. Пакістанський амбасадор в Об'єднаних Націях назвав ту резолюцію „втручанням у внутрішні справи" Пакістану. Совєтський амбасадор Яков Малік, мабуть, погодився на таку резолюцію, але не відомо, чи представник Комуністичного Китаю, який підтримує Пакістан, не зголосить проти неї свого „вета". Загально вважають, що з моментом упадку столиці Східнього Пакістану, отже воєнної і політичної програ Пакістану, зростуть шанси припинення дальших боїв.

Москва закидає ЗСА і Британії саботування пляну конференції безпеки

Москва. — Московська „Правда" з минулого вівтірка 14 грідня принесла статтю з гострою атакою проти ЗСА і Британії, закинувши їм, що вони свідомо перешкоджують здійснити совєтський плян на скликання паневропейської конференції безпеки з участю теж Америки і Канади. На скликання такої конференції наполягали перший секретар компартії СССР Леонід Брежнєв під час своєї недавньої подорожі до Франції, де його вітали й гонорували, як голову держави, та совєтський прем'єр Алексєй Косиґін, що їздив в цій справі до Данії і Норвегії. „Правда" особливо атакує американського державного секретаря Вілліяма Роджерса, який на минулотижневій конференції Ради Атлантійського Союзу (НАТО) у Брюсселі запропонував скликати окреме засідання Ради НАТО задля устійнення докладної спільної лінії супроти проєкту конференції безпеки. „Правда" називає це „дальшим гальмуванням" конференції безпеки, яку Москва хотіла би якнайшвидше скликати з ціллю — потвердити її державно-політичний стан посідання в Европі. Але ЗСА й інші членські країни НАТО дійсно не кваплються до тієї конференції, вимагаючи, щоб спершу переговорювати про редукцію збройних сил у Середущій Европі. Совєти зіштовхують цю головну проблему на задній плян...

П'ятий випуск „Українського Вісника" інформує про суди й репресії в Україні

Лондон, Вел. Британія (УЦІС). — В одержаному з України п'ятому випуску підпільного журналу „Український Вісник" подаються обширні інформації про події у багатьох містах України. Повідомляється про арешт Корольчука і Пастуха, про вивішення блакитно-жовтого прапора в Роздолі, про цьогорічне відзначення роковин перевезення Тараса Шевченка в Україну. Є матеріял ще з 1969 року про суд над ґуцулом Миколою Супенюком.

В розділі „Хроніка" вміщено такі матеріяли: Навколо розправи над Валентином Морозом, який тепер перебуває у Владимирській тюрмі, про С. Караванського у зв'язку зі збіркою „Кирило-методієвське Товариство", про переслідування білоруської лікарки Ольги Скребець, про закриття газети Київського політехнічного інституту „Ікар", про київський хор „Гомін", про відзначення в Україні Ювілею Лесі Українки в статті „Аби чого не сталось"... та багато інших інформацій, включно з передруком деяких відомостей з російської „Хроники текущих событий".

Надрукована в цьому понад 100-сторінковому випуску заява священика Василя Романюка з села Космача на Івано-Франківщині до голови Верховної Ради О. Ляшка про події зв'язані з одруженням О. Заливахи з Дариною Возняк, про підслухування в квартирі Раїси Мороз (дружина засудженого Валентина Мороза), про переслідування поета Григорія Чубая. Зареєстровані справи Атени Волицької на львівському університеті, а також І. Калинця, Шабатури, Осадчого, Богача, Пажневої, Ніни Строкатової (жінка С. Караванська), про зняття з посади начальника КҐБ в Одесі Куварзіна та інше.

В розділі: документи українського самвидаву надруковані матеріяли: „Про деякі функції райкомів партії у громадському та культурному житті міста Києва", „Серед снігів" Валентина Мороза, „Як і що обстоює Богдан Стенчук" — Вячеслава Чорновола, про VI З'їзд письменників України. В літературному розділі надруковано довшу поему Григорія Чубая „Вертеп". Далі йде розділ „Українські політв'язні" в тюрмах і таборах" і також список звільнених: Охримович Олександер, Ребрик Богдан, Дідик Галина, Драгаш Микола, Шевчук Анатолій.

Цікавим є ставлення „Українського Вісника" до російської „Хроніки", розділи „Голоси чужоземців", „Розмова з читачем", „Виправлення і уточнення" та заява Редакції про дальші випуски „Українського Вісника".

Дарія Ярославська видала третій том трилогії „Повінь"

Торонто. — У видавництві „Добра Книжка", як його 196-ий випуск, появилася п.н. „Під чужі зорі" третя частина трилогії Дарії Ярославської „Повінь", що її темою є переживання українських переселенців у таборах ДП після виходу з України, і згодом у нових місцях поселення у З'єднаних Стейтах Америки. Перша частина цієї трилогії була видана п.н. „На крутій дорозі" в цьому ж видавництві 1964 року і друга частина п.н. „Острів Ді-Пі" 1969 року. Третя частина п.н. „Під чужі зорі" видана на доброму папері, на 258 сторінках друку з мистецькою обкладинкою Володимира Ласовського. Дарія Ярославська, родом із Станиславівщини, започаткувала свою літературну діяльність ще 1931 року у Станиславові, друкуючи свої оповідання й нариси у станиславівських і згодом у львівських газетах і журналах. Перша її повість „Полин під ногами" була видана 1938 року у Львові у видавництві „Діло" й одержала нагороду Товариства Письменників і Журналістів ім. Франка. Другим виданням була перевидана ця повість „Українським видавництвом" 1943 року. Дальші повісті і романи Дарії Ярославської були видані вже на еміґрації: „Поміж берегами" 1953 р. у Філядельфії, „В обіймах Мельпомени" 1954 року в Буенос Айресі і „Її Нью-Йорк" 1959 р. у Ню Йорку. Набувати нову книжку Дарії Ярославської „Під чужі зорі", як і попередні частини, можна по книгарнях або у видавництві Alexander Moch ("Dobra Knyzka"), 6 Churchill Avenue, Toronto 145, Ont., Canada. Ціна 4 дол.

Дарія Ярославська

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

50-РІЧЧЯ УВО В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — Дві політично-громадські організації ОДВУ і ООЧСУ в Пассейку, Н. Дж., влаштовують ювілейний бенкет, присвячений 50-річчю Української Військової Організації, УВО, що відбудеться 18 грудня, в суботу о год. 7-ій вечора, в Українській Централі, Пассейк, 240 Гопе евню. Його відкриє голова Відділу ООЧСУ Андрій Лопушняк, започаткує святочний Апель станиць Пласту, СУМА і УАВетеранів, а доповідь, присвячену 50-річчю УВО, виголосить Роман Шраменко, учасник революційного підпілля ОУН та організатор і старшина УПА. Мистецька програма під керівництвом Ярослава Костишина, з участю Пласту і СУМА в Пассейку, тостмайстром буде голова Української Централі в Пассейку Михайло Яремко. Святкування закриє заключним словом Богдан Гірняк, голова ОДВУ.

ВШАНУВАННЯ СТОРІЧЧЯ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА У ДІТРОЙТІ

Дітройт. — В неділю 19-го грудня ц. р. місцевий Культурно - Громадський Клюб влаштовує Вечір з нагоди сторіччя з дня народження Василя Стефаника. Урочистий Вечір відкриє голова Клюбу маестро Едвард Козак, твори письменника читатиме акторка Катерина Бранка-Кривуцька, а на закінчення наймолодший син письменника, відомий літературознавець Юрій Стефаник з Едмонтону поділиться із слухачами спогадами про свого Великого Батька. Початок вечора о год. 3-ій по пол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Американський розмах

Нарікання, як вияв невдоволення, напевно були і в часи, коли людина видовбувала печеру, щоб переночувати, а в наші часи нарікання стало, здається, невід'ємною частиною людського „психе". Є люди, що нарікають на всіх і вся, є такі, що й самі на себе, на оточення, врешті — на Україну, в якій живемо.

Напередодні Нового, 1972 року „нарікальна хвиля" трохи спадає, бо люди зайняті закупами, підготовою до Різдвяних свят, а там і забав. Та доки ті вечори підійдуть і доки задзвенять новорічні чарки, огляньмось навколо себе, подивімся новими очима на країну, в якій щаслива доля послала нас жити, коли не можна жити на Рідній Землі. Найбільш промовистими — може здатись, є купи сміття в деяких районах Ню Йорку чи інших міст, вечірня небезпека на вулицях, збільшення кількости нападів та грабунків, подорожчання товарів. І все це — правда. Але є ї інша, ще більша правда: Америка, ота могутня, велетенська країна, охоронець свободи — невпинно розвивається й удосконалюється. Статистика з рамени Федерального Уряду тут найбільш вимовна. Ось кілька „мертвих" цифр, за якими кипить життя молодої американської нації — і наше життя. За останні 25 років кількість американців зросла із 140 мільйонів душ до 207 мільйонів душ, кількість продукції товарів зросла на 138 відсотків, кількість працюючих за останнє чвертьстоліття зросла з 55 мільйонів осіб до 80 мільйонів осіб. Скоро по другій світовій війні американський робітник заробляв тижнево яких 44 доляри, а тепер 144 доляри, і хоча вартість доляра спала, все таки заробіток підвищився аж на 40%. Тоді в 1964 р. авта мали 23 мільйони родин, а нині мають 53 мільйони родин.

Живемо в країні справжнього розмаху, великих можливостей і успіхів, де справді багато чого залежить тільки від нас самих.

Під тиском режиму

Важких і невиправних втрат зазнала не тільки українська література, але й українська наука й усі ділянки мистецтва та культури у тридцятих роках, в час кривавого московського терору, розгрому культурного життя в Україні. Реєстр репресованих, знищених діячів української культури йде не в десятки, а в сотки а то й тисячі.

Водночас із цим московський режим в Україні намагається з усіх сил приховати, вкрити мовчанням і забуттям усі ці душогубства. Ще в 1950-их і з початком 1960-их років можна було згадувати, що той чи той письменник, науковець або митець став „жертвою культу особи". Тепер і це заборонене. Що більше, режим і його чиновники-холуї в Україні докладають усіх зусиль, щоб показати всіх цих знищених, як заохолених будівничих і гльорифікаторів совєтського ладу і комуністичних ідей і гасел. Ті чи інші роковини знищених літераторів відзначаються шумно совєтською пропагандою, в якій мусять брати участь навіть поважні своїм стажем історики й дослідники.

Широко відзначувано, наприклад, у совєтській пресі в листопаді цього року 80-річчя з дня народження видатного українського письменника Олеся Досвітнього, автора ряду повістей і репортажів з перебування в різних країнах світу, в тому числі і в ЗСА. Його прославлюють, як „слугу революції", „зачинателя української радянської прози", заявляючи при цьому, що „Радянському Союзу", „Радянській Україні" він „віддав увесь запал свого серця, охопленого полум'ям революційного ентузіязму". Про те, що Досвітній загинув у розквіті творчих сил, що в час кривавого постишевського терору, дня 23 липня 1934 року, після самогубства Миколи Скрипника він був розстріляний, як „агент - шпигун західного імперіялізму", в усіх сьогоднішніх писаннях промовчується.

Подібно ж розписалася недавно київська „Літературна Україна" в статті, підписаній визначним совєтським літературознавцем Григорієм Вервесом про сторіччя з дня народження видатного українського поета Миколи Вороного, того, що відважився в 1926 році повернутися з еміграції в „радянську Україну". Г. Вервес пише, що „не докорами зустріла (батьківщина) свого „марнотравного сина", що „зворушила його творчою працею мільйонів, радісними обличчями молодих, співами",промовчуючи водночас жорстоку долю, що її зазнав Микола Вороний — розстріл єдиного сина Марка в 1939-му році і самотню смерть на засланні.

Приведені приклади виявляють тільки всю цинічну жорстокість режиму, під тиском і диктатом якого мусять писали таке про знищених цим же режимом своїх власних земляків підсовєтські науковці і дослідники.

Д-р Володимир Душник

ПРОБЛЕМА СТАРШИХ ЛЮДЕЙ В АМЕРИЦІ

II

На закінчення Конференція винесла схвалені на поодиноких секційних постанови та резолюції, що відносяться до різних аспектів життя старших людей. Вони також охоплюють р е к омендації „меншости" в поодиноких секціях, даючи таким чином цілість поглядів усіх делегатів. Постараємося подати коротко важливіші з цих постанов:

Виховання: Конференція вважає, що право на освіту є конституційним правом усіх громадян. Тому рекомендує не обмежувати цього права для старших людей, не позбавляти їх можливості осягнути високу освіту чи фахове знання, через яке вони можуть стати продуктивними членами громади. Особливо потрібні федеральні, стейтові та міські фонди для вишколу старших людей, які не знають англійської мови.

Затруднення та емеритура: У цій ділянці схвалено ряд резолюцій. Рішено, що примусова емеритура по осягненні певного віку суперечить основним правам вільної людини. Осуджено всякі дискримінаційні перешкоди, що їх зустрічають старші люди на ринку праці. Полегші в суспільному забезпеченні мають бути піднесені на 25 відсотків, так, щоб вони виносили щонайменше 150 дол. місячно на особу. Емеритовані особи повинні мати право працювати навіть по відході на емеритуру без зменшення полегші у суспільному забезпеченні, так, щоб їх річний прибуток становив щонайменше 5,000 дол.

Фізичне й духове здоров'я: Уряд ЗСА мусить гарантувати старшим людям повну допомогу в утримуванні їх фізичного та духового здоров'я, признаючи їхню працю впродовж їхнього життя як величезний вклад в економічний та культурний розвиток Америки. Пропонується створення Державного Пляну Здоров'я, який мав би займатися цими справами.

Мешкання: Справа мешкань для старших людей мусить бути одним з найважливіших завдань Уряду, який повинен дбати не тільки про мешкання, але також про всі інші справи з цим зв'язані. Особливу увагу треба звернути на мешканевї потреби старших людей, що належать до незаможних та меншостевих груп, що є фізично неспроможні (інваліди) і що мешкають у сільських околицях.

Прибуток: Конференція рішила, що старші люди повинні мати такий прибуток, який забезпечував би їм „американський ж и т тьовий рівень". Визнано, що мінімальний прибуток для одної пари старших людей має становити 4,500 дол. на рік; однак, він мусить бути достосовуваний до річних змін у життьових видатках та поліпшенні крайового рівня життя взагалі.

Харчування: Конференція рекомендує, щоб Уряд асигнував більші суми для тих старших людей, які терплять від недоживлення. Це стосується особливо тих осіб, які живуть в домах для старших людей.

Роля старших людей на емеритурі: Конференція уважає, що 20 мільйонів старших людей є великим резервуаром професійних талантів, життьового досвіду та різнорідних звань, що творять багату скарбницю нації. Тому Уряд повинен докладати всіх старань, щоб забезпечити цих людей відповідною працею.

Духове життя: Конференція закликає Уряд до тісної співпраці з усіми релігійними організаціями, що займаються духовим життям старших людей; відповідні суми мають бути призначені для професійного вишколу старших людей, без огляду на їх релігійну приналежність, расове чи національне походження.

Транспорт: Конференція одноголосно ствердила, що проблема транспорту є одною з важливих у житті старших людей. Це особливо стосується до індіян, що живуть на резерваціях і не мають права користуватися зі стейтових та міських допомогових фондів, а також до старших людей на фармах. Конференція вирішила домагатися скасування транспортової оплати для старших людей і поширення засобів комунікації там, де їх є мало або взагалі немає.

Полегші, програми та послуги. Уряд повинен забезпечити всім старшим людям можливість вибирати, як вони хочуть провести останні свої літа. Старші люди мають задержати свою незалежність, і свою корисність для громади на можливо найвищому рівні. Уряд повинен ввести в життя ряд полегш та спеціяльних послуг для улегшення життя старшим людям.

Плянування та наукові розшуки: К о н ференція ствердила, що п р о б лема старших людей в Америці така скомплікована, що потрібно постійного плянування та наукових дослідів, щоб знайти успішну її розв'язку. Тому рекомендує Урядові створити для цього окремі інституції.

Спеціяльні аспекти старших людей

Крім цих загальних проблем, Конференція займалася теж проблемами старших сліпих й глухонімих людей, старшого віку негрів, індіян і осіб азійського походження, проблемами фізичної та фахової регабілітації та ін.

Всі рекомендації Конференції будуть переглянені урядовими спеціялістами і передані до Конгресу у формі законопроєктів.

Становище президента Ніксона

На закінчення Конференції президент Ніксон виголосив промову, що віддзеркалювала офіційну політику Білого Дому в справі старших людей.

Президент Ніксон заявив, що проблема 20-ти мільйонів старших американців є пекучою проблемою Америки, і від її розв'язки залежатиме доля теперішньої молодшої генерації.

В новому законопроєкті (Г. Р. 1), — сказав Президент, — передбачається асигнувати 5.5 більйона доларів для полегшення життя старших американців, зокрема знесення 5.60 дол. мінімічної оплати на „Медікер", дозволу кожній особі понад 65 років заробляти річно 5,100 дол. без плачення податку, а подружжю понад 65 років життя заробляти понад 8,000 дол., без плачення податку. Ще інші пропозиції відносяться до знесення податку для старших людей.

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЖИДИ - ЕМІГРАНТИ Й ІЗРАЇЛЬ

(ст.). — Цюріхська „Ді Вельтвохе" вмістила цікавий репортаж свого кореспондента Рольфа Шльоса про жидівських емігрантів в Ізраїлі. З тих, що останнім часом приїхали туди з СССР, 25% це люди з високою освітою, 15% техніків, 15% ремісників, а решта продавці та службовці.

Пістоліття комуністичного перевишколу витиснули на них своє тавро. Для майже всіх мовні труднощі є великою перешкодою. Далеко більшою перешкодою для них є те, що опинились вони серед конкуруючої суспільности, як і те, що мусять наново вчитися, щоб дістати працю, яка не є до того ж гарантована.

Емігрант із Риги був старшим робітником - „бригадиром" у б у д івельному підприємстві. Однаке „бос" в СССР і „бос" в Ізраїлі зовсім не те саме. В СССР „бос" бере ранком список, перечитує прізвища присутніх робітників і визначає кожному працю. Його слово — „амінь!". В Ізраїлі старший робітник — це лише один з-поміж робітників. Якщо він працює добре із своїм гуртком, залишається на роботі, якщо ні — мусить шукати іншої на вільному ринку праці.

В СССР, — розказував продавець із Риги, — робітники або робітниці мусять вставати дуже рано, щоб успіти купити найконечніші речі. А в Ізраїлі покупець це король, а продавець — його слуга. Якщо покупець не сподобається якийсь продукт, він його не купить. В СССР ми відкладаємо дефіцитні товари, щоб продавати їх потім по вищих цінах і так заробити собі трохи екстра-грошей. В Ізраїлі, поки я став продавати, мусів ходити до спеціяльної школи та ще й вивчати гебрейську мову. Вперше за все своє життя я жив разом і вчився з людьми із Заходу, з американськими, німецькими й англійськими жидами.

Дівчина з СССР казала, що з жидами, народженими в Ізраїлі, не мала непорозумінь, однаке американські жиди беруть усе легко, поверховно. „Вони, — сказала ця дівчина, — відправляють нас із служби тому, що любов беремо ми поважно, вважаємо, що це така річ, яка має вплив на все життя. Ми спалили всі мости поза собою, і тепер в наших душах іде боротьба. Не хочемо вертатися до комуністичної Росії, а рівночасно тужимо за російськими лісами. Любо глянути на ізраїльських поліцаїв, але ми боїмося їх наче вони кагебісти".

Інший жид, що працює з м а р окканськими жидами, сказав: „Ми маємо зовсім інакші з ними погляди на різні речі. Марокканець украв наш радіоапарат. Ми зловили його і передали поліції, але його звільнили за два дні. В СССР таку людину посадили б у в'язницю на три роки".

Дуже мало з-поміж колишніх совєтських жидів розуміють таку реакцію поліції. Живучи в СССР, вони тужать за волею в Ізраїлі, та як тільки опиняються в цій країні своїх мрій, то стають фанатичними о б оронцями бюрократичної п о ведінки. Вони вірять, що справедливість нерозривно зв'язана із писаними законами.

Совєтські жиди, що прибули недавно до Ізраїлю, коли їм приходиться спорити із співробітниками, питаються: „Який закон підтверджує мої претенсії? На який параграф я маю покликатися?"

Свобода преси не подобається цим емігрантам. Ізраїльське радіо одержує дуже багато листів від совєтських жидів - емігрантів з питанням: „Навіщо ви повідомляєте про різницю поглядів в ізраїльському уряді? В демократії рішення не представляють волі більшости?"

„Таке ставлення переусім дивне тому, що коли взяти під увагу, що жидів як меншість переслідують в СССР, то ви повинні бути вдоволені з прав, якими втішається меншість на Заході, — так заявляє їм кореспондент.

Четвертина жидів, які виїхали з СССР до Ізраїлю, одружені з чужинками. Д-р Левром, який приїхав до Єрусалиму з Ленінграду в 1967-му році, сказав: „Найбільш льояльні сіоністи з Росії приїздять сюди з православними жінками. Вони не всилі зрозуміти, чому ізраїльські рабіни роблять такі великі різниці між жидівськими й не-жидівськими емігрантами. На думку совєтських жидів, жидом є кожний, хто сприяє жидам. Ізраїльські рабіни, — кажуть вони, — це середньовічні люди".

Д-р Меєр Гельдфонд із Жмеринки приїхав із своєю жінкою - нежидівкою і восьмилітньою донькою. Коли прийшлося з а реєструвати жінку, виявилися труднощі. „Із совєтської точки зору, — каже він, — моя жінка є жидівка. Її батько жид, хоч її мати не була жидівка. Одначе, в Ізраїлі рабіни кажуть, що лише діти жидівської матері є жидами. Мою жінку виховала її мати як жидівку, вчила її гебрейської мови в Москві".

Жидівські релігійні вчення не розв'язують цього питання, бо Гельдфонд і його жінка — атеїсти. „Я не хочу, — казав Гельдфонд, — щоб моя жінка починала нове життя в Ізраїлі брехнею. На нашу думку, нерелігійна жінка брехала б, якби прийняла віру. Ми ві сподіваємося, що ізраїльський уряд полагодить це питання".

На думку ізраїльського журналіста Еліезу Сальпетере, труднощі, з якими зустрічаються совєтські жиди в Ізраїлі, походять із трьох джерел: п'ятдесят літ, проведених під впливом тоталітарної ідеології, ізоляція від світу, а третє, що жиди вважають себе вибраним народом.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЕЩО ПРО ОФІЦІЙНІ МОВИ В ДЕРЖАВІ

У редакційній статті в „Свободі" з 4 листопада п. н. „Канадійські півмільйона" — автор пише: „Хоч у Швайцарії офіційними мовами є три мови, піде на Західній півкулі немає країни, де офіційно визналися б дві державні мови".

Правда, на Західній півкулі (або гемісфері), що в географічному понятті охоплює цілу Америку як частину світу, немає в жадній державі двох урядових мов, крім Канади (англійська і французька), — а тільки одна: — англійська (ЗСА і резиденція Ямайка), португальська (Бразилія), французька (респ. Гаїті) та еспанська в усіх інших країнах Південної Америки.

Швайцарія географічно належить до Східної півкулі, — це обшир між південниками 160° східньої і 20° західньої довжини, що засягає Европу, Африку, Австралію і майже цілу Азію.

Згідно з конституцією, в Швайцарії є чотири державні мови, а не три. Крім німецької, французької та італійської мов, є ще від 1937 року четверта мова — ретороманська. Цією мовою говорить маленький народ — біля 60 тисяч, — що назвав себе романшами і, живучи у високогірських альпійських зворах в кантоні Гравбюнден, задержав свою самобутність.

Шість мільйонів швайцарців відсотково вживає таких мов: німецької — 72,6%, французької — 20,7%, італійської — 5,2%, ретороманської — 1,1%, інші мови — 0,4%.

Швайцарська мовна політика практично здійснюється в 22 автономних національних кантонах. І так: німецька урядова мова зобов'язує в 14-ти кантонах, французька — в трьох, італійська — в одному, в трьох кантонах — німецька і французька та в одному — німецька, італійська і ретороманська.

Три офіційні мови є в Югославії — сербохорватська, словенська і македонська та на Філіппінах — тагальська (індонезійська група мов), еспанська і англійська.

Установлено дві офіційні мови в таких державах: Бельгія — французька і фляманська; Чехо - Словаччина — чеська і словацька; Фінляндія — фінська і шведська; Ірляндія — ірляндська (кельтська) і англійська; Люксембург — німецька і французька; Афганістан — афганська (пушту) і перська; Кипр — грецька і турецька; Маляйзія—маляйська і англійська; Мавританія — арабська і французька; Південно - Африканська Республіка — африканс (бурська, споріднена з голляндською) і англійська; Малагасія (Мадагаскар) — малагасійська (індонез. групи мов) і французька.

В Совєтському Союзі зобов'язують також дві урядові мови — російська та мови поодиноких „с у веренних" республік. Однак російська мова, одночасно є основним чинником денаціоналізації, або, сказавши дипломатично — „стала мовою міжнаціонального спілкування народів СССР".

Зенон Стефанів

Нюарк

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ:

ЗЛОЩАСНА КОМА

Щиро дякую за вміщення в Вашій шановній газеті моєї статті під назвою „Пам'яті композитора Миколи Леонтовича" в числі 227 з 9 грудня. Але одна прикра помилка примушує мене турбувати Вас. Не дивно, а справа в комі, яка викривляє цілком зміст речення, а саме: був такий композитор Іван Романович (це по батькові його так називали) Лисенко, він і був послідовником Миколи Леонтовича.

В абзаці, яким починається 4-та сторінка і де говориться про послідовників М. Леонтовича, надруковано: „молодий Іван Романович, Лисенко", а треба: „молодий Іван Романович Лисенко", тобто без коми. Ота кома „породила" нового композитора, якого ніхто не знає, а подруге — зарахувала Лисенко до послідовників М. Леонтовича. А всім відомо, що М. Лисенко помер у 1912 році.

Отже, і до повної помилки може спричинитися кома.

В. Завітневич

Ню Йорк

НАЗВИ КИЇВСЬКИХ СТАНЦІЙ „МЕТРО"

„Молодь України" з 28-го листопада подала такі назви станцій київського метро — „сабвею", що вже є в експлуатації, або скоро будуть: станція „Більшовик", „Комсомольська", „Святошин о", „Горіховатська", „Автовокзальна", „Центральний стадіон", „Червоноармійська", „Площа Калініна", „Річковий вокзал", „Червона площа", „Оболонь", „Політехнічний Інститут", „Сирець", „Площа Толстого", „Печерськ", „Річковий вокзал". Станція „Червоноармійська" буде оформлена на тему „Досягнення культури і мистецтва України". Станція „Автовокзальна" ще будується, на стінах у ній будуть мозаїчно викладені мапи з назвами населених пунктів, до яких курсують автобуси — над тією станцією розташована велика автобусова централя для сполучення з позаміськими районами.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Панас Феденко

МИНУЛО ПІВСТОЛІТТЯ

ЗИМОВИЙ ПОХІД АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 1919-1920 РР.

(14)

Ми з випорожненими мішками рушили пішки до Умані, а наш візник повіз цих „ребят" в протилежному напрямі.

Ще перед цим, ідучи за возом, я питався червоноармійців, куди вони прямують. „Перше до Одеси, а потім — на Англію!". — відповів один з них. Мабуть, вони уявляли собі, що від Одеси можна добратися до Англії сухопуттю . .

Ідучи невилазним болотом до Умані, ми зустріли цілий полк червоної армії, що був у поході. Нас запитав молодий командир, хто ми. Наші кооперативні документи не викликали у нього підозріння. Питався далі, чи є в районі, де ми були, якесь військо. Ми відповіли, що немає. Він сказав, що „якісь боротьбисти" збираються творити свою окрему армію, але „ми цього не дозволимо" . . .

Уже бувши на еміграції, я читав книжку відомого російського монархіста Василя Шульгина (родом — українця). Назва книжки — „20-ый год". В ній писав Шульгин про своє блукання над Дністром на початку 1920 року, де він шукав переходу в Басарабію. Там зустрів він полк червоної армії, і при тому зав'язалася розмова. Шульгин сказав офіцерам червоної армії, що вони ведуть Росію до розпаду на окремі національні держави. На це була відповідь, що червона армія бореться за „єдину неділиму Росію". „Сталося непорозуміння, — писав В. Шульгин: — І вони (большевики) за єдину неділиму!"

Таким чином і „білий" і „червоний" російський рух це мов дві сполучені посудини: відношення до неросійських народів у них однаково імперіялістичне, гнобительське; тільки у перших насильство незакрите ніякими фразами, а у других імперіялізм замаскований кличами про „рівність, братерство" і навіть „суверенність".

В Умані вже було російське червоне військо, але патріоти УНР ще були зорганізовані і мали зв'язки з іншими містами, особливо з Києвом. Технічну допомогу давала кооперація, що була на Уманщині дуже поширена. В селі Дзендзелівці недалеко від Умані почав свою діяльність Христофор Барановський, відомий на всю Україну організатор кооперації.

Що діялось в Умані перед нашим приходом з Палажки до міста, описала моя дружина Марія, вже бувши на еміграції. Перед виїздом з району Любара на початку грудня 1919 р. прем'єр Мазепа передав їй свої записки і різні документи на схованку і просив довезти їх в певне місце, бо не хотів возити з собою в тому політичному вирі. Купивши коні і візника з фірою — поручника Петра Омельченка та Степана Матвієнка-Сікара, студента-козака Армії УНР, вона взяла напрям до Умані. (Матвієнко-Сікар брав участь у бою під Крутами в кінці січня 1918 р. проти большевиків. На еміграції закінчив високу технічну освіту в Празі. Тепер працює як інженер у Бразилії). В записках моєї дружини читаю:

„Ось і Умань. По дорозі розпитали, де церковна школа та священик Крамаренко. Нам сказали, що його немає, а сама попадя. Ми поїхали до школи. Я забігла до пані Крамаренкової і сказала, хто ми. Розказала про Івана, її сина, спитала про невістку і т. п. Нас прийняли щиро, нагодували.

„Я пішла з Степаном (Матвієнком — П. Ф.) на базар. Базар був повний всячини. Ми не знали, що купувати. Сиділи баби, продавали величезні білі булки та паляниці, печені на капустяному листі, ковбаси, сало, яблука, все, що тільки хочете. А ми вже так зголодніли! Питаємо ціну, — каже якусь дуже малу ціну. Ми думаємо, що за кілограм, кажемо — „дайте 2-3". Баба дає нам стільки паляниць. Ми понабирали скільки можна було взяти і пішли до школи. Здавалось мені, що ніколи в житті не їла такого доброго сала. Рожеве, м'яке, що можна було мастити на хліб. У Крамаренків дали нам чаю. Потім варили обід . . .

„Пані Крамаренко водила нас до всіх свідомих українців . . . Познайомила з кооператорами. Вона збирала всі відомості, де яка армія, — все робила з щирости, з патріотизму". (В жовтні 1920 р. я переходив через Умань і довідався, що пані Крамаренко була заарештована большевиками і розстріляна. П. Ф.).

Далі в записках моєї дружини сказано:

„Скоро довідалися, що йде на Умань білогвардійська армія, що по дорозі все змітає, як сарана, скрізь робить жидівські погроми. Зараз завезли коні в якусь повітку, а коней поставили в підвал, заткнули вікно, щоб не було чути, як будуть ржати.

„Почалася страшна метушня в Умані. Жиди бігли до пані Крамаренкової і несли дорогоцінні речі, йшли ховатися на горище і де тільки було можна. Рано почався похід. Я вийшла мов на прохід на дорогу. По дорозі сунулися розбиті частини і сила обозу. Ішли жінки. Хто пішки, а хто віз на санчатах чи на возиках дітей та всяке: самовари, чемодани. Але не обійшлося без того, щоб не побили мимоходом жидів, не розпустили пери . . . Я дивилася на них: так таким кінець вам, тим, що зруйнували нашу армію і будували „неділиму" . . .

„Скоро розійшлася чутка, що наступає українська армія. Всі тішилися, що вернеться українська влада і буде порядок . . . Скоро ввійшов полк Костя Гордієнка. Штаб десь зупинився за Уманню. В Умані ми не могли вияснити собі ситуації. Запрягли коней і поїхали. Приїхали до штабу. Штаб стояв у попівському будинку. Полковник дуже нас гостинно прийняв, казав, що з урядом десь розминулися. Матушка (попадя) зварила смачну вечерю. На ранок хотіли вернутися в Умань, аж наші коні попадали, не могли звести їх. Вони об'ілися ячменю, порозпухали, і ми думали, що їм кінець. Петро з Степаном лишилися лікувати коней, а я пішки пішла до Умані.

„Українські частини прибували до Умані. Приїхав Чубук, що був у війську референтом. Скоро приїхав Гараєвич. Вони довідалися, де ми є, і йшли до нас. Увесь час заходили військові. Але недовго пробула армія УНР. Скоро насунулася нова частина — Волоха. Але вже „червона". Він назвав себе комуністом, і всі його вояки почіпляли червоні шлики. Прийшов Чубук ночувати до нас. Довго сиділи, балакали. Вдосвіта пішов він у похід . . .

„Скоро прийшли якісь частини большевиків. Аж тут з'явився Панас з полковником Никоновим. Зупинилися у мене" . . .

(Далі буде)

ПРОТОКОЛ

27-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в Hotel Statler Hilton, Cleveland, Ohio в тижні від понеділка, 18-го травня 1970 року.

1

У Конвенції взяли участь:

1. ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ: Йосип Лисогір — головний предсідник, Степан Куропась — заступник головного предсідника; Марія Душник — зуступниця голов. предсідника, Богдан Зорич — заступник гол. предсідника, Володимир Сохан — заступник гол. предсідника, Ярослав Падох — головний секретар, Петро Пуцило — головний касир.

2. ГОЛОВНІ РАДНІ: Тарас Г. Шмагала, Тарас Шпікула, Степан Гавриш, Мирон Куропась, Василь Дідюк, Анна Дубас, Володимир Запаранюк, Дмитро Д. Попадинець, Анна Чопик, Марія Демидчук, Олена В. Олек, Іван Одежинський, Михайло Данилюк, Андрій Джула.

3. ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ: д-р Володимир Галан, Іван Геврик, Іван Ващук, Іван В. Іванчук, Володимир Гірняк.

4. ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР органу УНСоюзу: Антін Драган.

ДЕЛЕГАТИ:

Відділ	Ім'я і прізвище делегата
1 — 98	Володимир Л. Чернега
2 — 357	Єлисавета Сенькович
3 — 306	Данило Слободян
5	Микола Хоманчук
	Володимир Левенець
	Андрій Малан
6 — 79	Іван Пециляк
7	Адольф Словік
8	Михайло Шашкевич
	Степан Женецький
10 — 312	Константин Хільченковський
13	Павло Шевчук
	Аксентій Урбан
14	Михайло П. Отрок
	Володимир Роговський
15	Остап Зинюк
16 — 394	Микола Москаль
17 — 209	пастор Олекса Р. Гарбузюк
19	д-р Роман С. Голіят
20	Роман Куропась
	Павло Вищ
21 — 398	Віталій В. Галич
22	Ольга Козак
	Микола Олек
23 — 138	Анна Прескович
25	Квітка М. Стецюк
	Анатоль Доманацький
	Петро Постолюк
27	Володимир Сенежак
29	Ольга А. Маліцька
30 — 31	Михайло Філліс
32	Михайло Хомин
33	Софія Оріх
35	Богдан Вовчик
	Іван М. Кравчишин
36	Софія Гунька
37	Анна Гнатюк
38	Степан Чернявський
39	Іван Пиндус
	Іван Пігуляк
	Олекса Шмокалюк
42	Петро Головачук
	Іван Хомко
	Василь Марущак
43 — 318	Володимир Сиванич
44 — 247	о. Андрій Дворакiвський
45	Никола Сеник
	Василь Колінко
46 — 300	Іван Скарпиянський
47	Анна Гарас
48 — 145	Степан Івасечко
49 — 152	Николай Юречків
49 — 6	Степан Вовк
50 — 409	Василь Кичун
53	Карло Сачко
	Дмитро Головатий
54 — 12	Василь Добчанський
55	Михайло Смоляк
56 — 212	Петро С. Когут
57	Василь Жмудь
58 — 193	Іван Яковенко
59	Михайло Галькевич
	Тарас Слівінський
63	Михайло Турко
	Вільма М. Турко
	Микола Фицик
64 — 433	Іван Бурній ст.
65 — 294	Франко А. Федош
67	Володимир Пипюк
70	Андрій Бук
73 — 181	Дмитро Василик
75	Петро Рогатинський
76	Василь Салабун
	Мирослав Деньчук
78	Іван Петрушко
81 — 148	Антон Лукіянчук
83	Мирон Карбівник
	Андрій Кушнір
86 — 203	д-р Іван Серант
88	Володимир Квас
90	Іван Височанський
91	Петро Кочірка
93 — 122	Іван Данилюк
94	Люба Васько
	Володимир Борискевич-Бойд
	Микола Ковчак
96	Микола Драпала
99 — 187	Василь Валігун
100 — 499	Олександер Разумов
102	Микола Бобечко
	Іван Попович
	д-р Андрій Жгута
103 — 74	Катерина А. Гарріс
104	Роман Станько
105	Йоан Ракочий
106	мгр Володимир Ничай
	Андрій Іванюк
	Михайло Пошель
107 — 80	Степан Долошицький
109	Михайло Шепеляк
112	Марія Федак
113	Карло Б. Гаванчак
	Іван В. Ярчак
114	інж. Володимир Бережан
	Анатоль Дорошенко
	Микола Б. Ткачук
115 — 143	Петро Бзбич
116	Степан Шилкевич
120	Володимир Рефт
	Володимир Древна
121	Олекса Гадз
123	Іван Голик
124 — 313	Іван Драбик
125	Анна Касіян
127	Марія А. Гаравус
	Петро Гаравд
	інж. Атанас Кобрин
128 — 169	Михайло Глова
130	Омелян Стешин
	Василь Піх
131	інж. Лев Боднар
	Микола Сенчишак
133	Василь Дубас
137	Степан Колодруб
142	Мирослав Маркович
144	о. Богдан Їжак
146	Евген Репета
147	Іван Зазворський
	Іван Гуцайлюк
	Осип Пінкович
150 — 68	Михайло В. Янович
151 — 95	Володимир Пипюк
153	інж. Іван Скіра
	д-р Богдан І. Гнатюк
	Олександер Луцький
155	Михайло Фединишин
	Корнило Галушка
	Семен Дзьоба
156	Володимир Крамар
	Андрій Забродський
157 — 136	Теодор Чурма
158	Петро Польний
	Михайло Кіт
161	Іван С. Антушак
	Евстахій Прокопович
	Іван Тиро мол.
163	Степан Филик
164 — 265	Іван Кудрич
165 — 417	Марія К. Пелехата
167 — 303	Іван Вельґан
168	Іван Бабин
170	Дмитро Дидик
	Степан Микитюк
171	Стела Расн
	Ґеновефа Куфта
172 — 62	Василь Осадчук
173	Петро Щерба
	Ірина М. Щерба
174	д-р Атанас Слюсарчук
	інж. Евген Кульчицький
175	Ярослав Базюк
	Михайло Ярема
176	Михайло Остап
	Осип Несевич
177	Іван Лаба
180 — 279	Ґеновефа З. Жеребняк
182	Іван Живіцький
183	Петро Залуга
	Дмитро Кошильовський
184	Богдан Ластовецький
191	Мирослав Колодій
	Роман Гарасимяк
192	Ярослав Сенишин
194	Евстахій Манацький
	Михайло Салдан
	Іван Винник
200	Лев Балук
204	д-р Василь Палідвор
	д-р Олександер Соколишин
	Софія М. Карплюк
206	Лев Гардінк
	Володимир Кіндефорський
210 — 61	Іван Франко
213 — 196	Володимир Козак
214 — 126	Омелян Твардовський
216	Богдан Одежинський
217	Теодор Кубарич
	Константин Шевчук
218	Осип Темник
219	Марія Т. Юров
	Осип Воробець
220	Петро Ґут
	Володимир Мацьків
221	Марія Шпікула
	д-р Семен Кочій
	Іван Михальцевич
222 — 84	Ярослав П. Кришталович
223	Іван Гринчишин
224 — 390	Йосиф Ірха
226	мгр Мирослав Кальба
230	Петро Ліщак
	Михайло Мартинишин
233	Яків Рудяк
234	Іван Іваник
	Йосиф Яцусь
235	Михайло Бобер
236	Іван Новак
237	Михайло Крика
238	Анна Ремик
	Василь Мигован
239	мгр Михайло Ковальчук
240	Михайло Кігічак
	д-р Богдан Футей
	Василь Ліщинецький
241 — 52	Степан Бардачевський
242	Степан Мазур
243 — 302	Антон Гайдук
245	Михайло Мартиненко

ОТЕЦЬ ГРИГОРІЙ ГРУШКА

основоположник „Свободи" й УНСоюзу. Портрет із погруддя у виконанні скульптора Михайла Черешньовського, що було відкрите у Культурному Городі в Клівленді під час 27-ої Конвенції УНСоюзу в травні 1970 року.

Відділ	Ім'я і прізвище делегата
	Михайло Дзюбас
251	Ярослав Кравчук
	Василь Ліщук
252 — 250	Микола Чуйко
253 — 207	Іван Ганущак
254	Василь Романишин
256	Василь С. Федун
257	Петро Сильчак
	Іван Ковалик
259	Юлія Ґуґлик
	Осип Пітула
261 — 248	Петро Аркотин
266	Василь Труфин
	ВолодимирВаршона
267	Іван О. Флис
	Юрій Васильців
268	Омелян Барилка
270	Михайло Баран
	Антін Шаран
271	Іван Чопко
272 — 97	Теодор Литвин
274	Олеся Добрянська
275 — 280	Петро Палка
276	Осип Білик
	Іван Новаковський
277	Евстахій Гомотюк
	Ярослав Гук
	Володимир Василенко
278 — 178	Евгенія Ваславська
281	Мирон Сірий
282 — 477	Катерина Лукач
283	Павло Пироганич
284	Іван Василюка
286	Павлина Балутянська
287	мґр Осип Стецура
	Меланія Мілянович
288	Дмитро Мушастий
289	Василь Б. Гузар
290 — 108	Михайло Хома
292	Петро Федик
	мґр Михайло Дужий
	Василь Терлецький
293	Іван Ткачук
	Андрій Данильчук
295	Євстахій Мотрович
	Михайло Коваль
296	Петро Лобур
301	Василь Іващук
304	Микола Гнатик
	Михайло Завійський
305	Михайло Гентош
307	Дмитро Мельник
308 — 179	Петро Івасишин
310 — 285	Микола Долгун
316	Володимир Гавриляк
	Іван Кучмій
	Олександер Папа
317	Анастазія Д. Андрусишин
319 — 333	Юрій Вельґош
320	Іван Малко
	Теодор Хай
321	Дмитро Цюх
322 — 69	Андрій Кейбіда
323 — 60	Михайло Білик
324	Дмитро Матковський
325	Василь Цюпа
	Володимир Клосник
	Василь Троць
327	Андронік Копистянський
	Володимир Шпачинський
328 — 309	Богдан Ковч
330 — 263	Ярослав Мартинюк
331 — 231	Іван Куйдич
334	Степанія Вохонок
	Михайло Задорецький
336	Григорій Кісіль
	Василь Шмагло
337	Емануїл Притула
338	Микола Куць
339	Семен Лупацій
340	Стефанія Букшована
341	Іван Хрін
	Павло Дуда
342	о. Петро Мелех
343	Марія Сверида
344 — 208	Тимко Бутрей
345	Микола Дербуш
	Михайло Каркоць
346	Роман Чучкевич
	Яків Кльований
347	Катерина С. Ґордон
348	Марія Макар
	Естел Волошин
349	Михайло Захарко
350	Тома Фінів
352	Ярослав Щербак
353	Василь Оріховський
354 — 141	Павло Ващишин
355 — 488	Семен Гасяк
356	Михайло Воробець
358	Катерина Мураль
360	мґр Іван Гаврилюк
	Іван Пригода
	Роман Крупка
361	д-р Василь Вишиваний
362	Федір Петрик
364	Василь Брездун
	Ольга Бик
367	Василь Попович
	Петро Дзюба
	Теодор Песко
368 — 260	Василь Подубинський
369 — 201	Ева Колтонюк
370	Григорій Гіна
371	Юліян Баранюк
	Марія Герус
	Степанія Стеців
372	Іван Головка
373 — 199	Марія Круховська
374	Володимир Федорів
375	Петро Тарнавський
	Іван Данківський
379	Михаїл Семків
	Василь Семків
	Михайло Марчук
382 — 9	Катерина Гарбіст
383	Осип Хома
385	інж. Ярослав Карпяк
	Петро Пишко
386 — 77	Михайло Лисогір
387	Василь Олійник

Відділ	Ім'я і прізвище делеґата
388	о. прот. Омелян Мицик
397	мґр Іван Скочиляс
	інж. Михайло Нич
399	Роман Б. Припхан
	Зенон Дзядик
402	Яків Бурій
	Анна Бурій
406	Микола Мартинюк
	Тарас Хміль
407	Василь Шаран
	Андрій Пітула
408 — 480	Ілля Курман
411 — 85	пастор Василь Давидюк
413 — 139	Олена Ратушна
414	мґр Іван Телюк
	д-р Михайло Снігурович
418	Іван Мельник
421 — 393	Бернард Л. Корчинський
422	інж. Тихон Тещук
	о. митрат Степан Біляк
423	Василь Буртняк
	Юрій В. Ґоевич
	Михайло Ольшанський
424 — 438	Володимир Васюк
425 — 363	Роман І. Смук
427	Петро Дяків
	Михайло Н. Боровський
430	Іван Кнігніцький
	д-р Іван Скальчук
	Осип Бакай
432	Всеволод Піньковський
	Роман Максимів
	мґр Євген Мастикаш
434	Бронислава Мельник
	Михайло Лебідь
436	Петро Вербовецький
437	Михайло Малинівський
	Роман Чорнобіль
439	Володимир Зацерковний
	Михайло Шіпош
440	Софія Куца
	інж. Юрій Ю. Спольський

Відділ	Ім'я і прізвище делеґата
441	Дмитро Запевич
	Михайло Лиський
444 — 506	Лев Вовк
445	Степан Бабій
	мґр Андрій Р. Геврик
448	Микола Перейма
450 — 66	Павло Дорожинський
451	Єфим Омельченко
452 — 395	Марія Сцібайло
454 — 470	Микола Бережук
455 — 435	Софія Соколишин
456 — 446	Богдан Лавринів
457	Іван Керницький
458	Микола Плавюк
460	Павло Сахаревич
461 — 410	Микола Шпурко
462 — 500	Осип Р. Фаринич
464	Микола Хомин
465	Текля Мороз
466 — 449	Григорій Нога
468 — 504	Петро Самець
469	Карпо Чорномаз
471	Павло Дубас
	Микола Андрухів
472	Степанія Кочій
473	Юрій Дзява
	Василь Захаркевич
478 — 117	Василь Остапяк
479 — 34	Михайло Куриляк
481	Микола Сивий
484	о. Богдан Смик
	Володимир Кропельницький
486 — 496	Ярослав Блищак
487	інж. Микола Денисюк
489 — 215	Микола Шпитко
490 — 11	Семен Чорномаз
492 — 463	сен. Павло Юзик
495 — 404	Іван Паньків
497	Михайло Наконечний
498 — 428	Осип Касюхнич
503 — 18	Теодор Войтів

КОНВЕНЦІЙНІ КОМІСІЇ

СТАТУТОВА КОМІСІЯ:

1. Володимир Бойд-Борискевич, 94-й Відд., Дітройт, Міш.
2. адв. Роман Максимів, 432-ий Відділ, Торонто, Онт.
3. Микола Олек, 22-ий Відділ, Чикаго Ілл.
4. проф. Іван Телюк, 414-ий Відділ, Ню Гейвен, Конн.
5. адв. Богдан Футей, 240-ий Відділ, Клівленд Огайо.

ВЕРИФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ:

1. проф. Микола Дербуш, 345-й Відд., Міннеаполіс, Мінн.
2. Павло Дуда, 341-ий Відділ, Віндзор, Онт.
3. Карло Сачко, 53-ий Відділ, Піттсбурґ, Па.
4. Михайло Фединишин, 155-й Відд., Перт Амбой, Н. Дж.
5. Микола Хоманчук, 5-ий Відділ, Асторія, Н. Й.

ПЕРША СЕСІЯ

Понеділок 18-го травня 1970 р. перед. полуднем. Двадцять сьому Звичайну Конвенцію Українського Народного Союзу, яка відбулася у приміщеннях готелю Статлер-Гілтон у Клівленді, Огайо, відкрив в понеділок 18-го травня 1970 р. о годині 9-ій рано Тарас Г. Шмаґала, предсідник Конвенційного Комітету і головний радний УНСоюзу, який привітав делеґатів в імені Комітету і запросив о. монс. Дмитра Ґреська, пароха церкви св. Петра і Павла, в Клівленді провести молитву.

Делеґати прослухали, стоячи слідуючу молитву о. монс. Д. Ґреська: „Всемогучий Боже, поблагослови ці збори Українського Народного Союзу; поблагослови уми їх учасників, щоб вони у висліді своїх розважань винесли корисні рішення й щоб прославили Твоє Благословенне Ім'я, для добра Церкви і Українського Народу. Хай буде благословенне Ім'я Господнє".

Делеґати дальше, стоячи вислухали співу Наді Воляник з Клівленду, яка відспівала гимни американський і канадійський, а долучилися спонтанно учасники до гимну українського.

Опісля Тарас Шмаґала представив посадника Клівленду п. Герольда Б. Стокса, який, за його словами,, виявив себе справжнім приятелем українців в Клівленді, і якого адміністрація близько співпрацювала з Конвенційним Комітетом для здійснення його плянів, зокрема в справі відкриття пам'ятника о. Г. Грушці. Завдяки старанням посадника Стокса, українці Клівленду мали нагоду вперше вивісити український прапор на будинку Міської Управи, під час українського Дня Незалежности. Посадник уважав за відповідне прийти особисто на відкриття Конвенції та передати привіт українцям від міста.

Посадник Стокс привітав делеґатів словами: „Пане предсіднику, пане президенте, члени Українського Народного Союзу! Я жалую, що якраз сьогодні в понеділок, є день засідання Міської Ради. Ми маємо засідання, які розпочинаються вчасно ранком і тривають аж до самого вечора. Якби не це я радо остався б з вами і послухав нарад, хоч ледве чи я їх зрозумів би. Я прибув сюди, щоб привітати вас та передати привіт від усього населення міста Клівленду. Ми щиро вітаємо всіх тих, що прибули з багатьох різних міст Америки, як також тих, що прибули з сусідньої країни — Канади. Ці, з вас, що прибули з Торонто, приходять з міста, яке вказує багатьом американським містам, як краще поладнувати різні справи, зокрема, якщо іде про транспортацію та очищення повітря і води. Нас це тішить, що ви є тут. Вкоротці відбудеться міжнародна конференція посадників міст – яка відбудеться в Англії. Посадники Монтреалю і Торонто живо інтересуються цим пляном зібрати нас разом, щоб ми мали змогу одні від одних дещо навчитися.

Українці причинилися поважно до розвитку міста Клівленду, відколи Клівленд став правдивим містом і відколи він став осередком тяжкого промислу, зокрема залізної і сталевої індустрії. Серед нашої суспільности в Клівленді, що складається з різнородних европейських груп і помогла у розвою міста, українці відіграли велику ролю не тільки, якщо іде про фізичний розвиток нашого міста, але і в політичному, громадському і культурному житті, в яке українці внесли свій великий вклад.

Бажанням і старанням нашої міської адміністрації є помагати і підтримувати наше населення в кожній ділянці в міру наших сил, так, як ми, бувши співзвучними з українцями у їхній давній боротьбі за волю, уважали за вказане вивісити українських прапор на будівлі Міської Управи. Посвячуючи ваш пам'ятник цього дня, пам'ятайте, що якщо я міг би вам у чомусь помогти українцям у збереженні їх ідентичности та в інформуванні нашого населення про ваш вклад не тільки у наше місто, але й в усі З'єднані Стейти я радо це зроблю. Я сподіюся, що ваші наради перейдуть вповні успішно і вірю, що ваша Конвенція пройде багато краще, як конвенція нашої Демократичної Партії. Якщо на протязі цього тижня вирине якась проблема і ви будете потребувати помочі від нашої адміністрації, вистачить, якщо звернетеся до Вашого Конвенційного Комітету, котрий добре знає людей з Міської Управи, а поміч прийде негайно. Бажаю вам щасливого тижня і сподіюся, що ви скоро вирішите мати вашу слідуючу Конвенцію знов у Клівленді".

І. ВІДКРИТТЯ КОНВЕНЦІЇ

Після цього Тарас Шмаґала представив головного предсідника УНСоюзу, Йосипа Лисогора, який формально та офіційно відкрив Конвенцію такою вступною промовою:

СЛОВО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

Високодостойні Делеґатки і Делеґати!
Всечесніші Отці, Дорогі Гості!
Високоповажані Пані і Панове!

Маю велику честь і приємність привітати Вас усіх на 27-ій Звичайній Конвенції Українського Народного Союзу та офіціяльно проголосити її відкритою. В імені Вас усіх бажаю на цьому місці висловити нашу вдячність Клівлендському Конвенційному Комітетові, що його очолює головний радний Тарас Шмаґала, за все те, що вони вчинили, щоб наша Конвенція була цікавою, а наше перебування у Клівленді приємним і вигідним.

Ми зібралися тут згідно з постановами нашого статуту, щоб перевірити діяльність нашого Союзу за останні чотири роки, щоб оцінити його досягнення та щоб встановити напрямні на чергові чотири роки. Тому, що це є перша Конвенція після Діямантового Ювілею та його святкувань, можна цілком природньо очікувати, що наші наради проходитимуть у фокусі всіх 75 років нашої історії. Тільки короткий погляд на цю історію дає задовільний доказ, що минулі сім з половиною декад були зворушливі і корисні для наших членів і їх родин в Америці і Канаді. Такі на перший погляд нездоланні перешкоди і труднощі, як іґноранція і неграмотність, загумінкові політичні погляди, релігійна нетерпимість, несвідомість цілей життєвого забезпечення та загальне невігластво у фінансових справах і брак відданих інтелектуалів були переможені і наш Союз, не зважаючи на всі ці труднощі і перешкоди, невпинно продовжував свій ріст і розвиток.

Подивугідною ревеляцією нашого минулого є те, що наш Союз ніколи у своїй історії не знижував свого головного погляду до маловажних справ. Наші піонери і основоположники та їх наступники завжди націлялись на головні українські проблеми, завжди „великого бажали". Отець Г. Грушка визначив спосіб думання, сміливо закликаючи до об'єднання всіх українців поза Україною в одному великому братерському Союзі. Конвенції в 1896 і 1897 роках зробили конкретні заходи для допомоги нашим братам у потребі в Канаді, Бразилії і на Гаваях. Уже в 1900-му році ідея вільної і незалежної Української Держави глибоко вкорінилась між членами Союзу і вся їхня активність віддзеркалює це їхнє становище з усе більшою силою і переконанням. Це й є головне завдання, що його ми постійно підкреслюємо по сьогоднішній день.

Можливо тому, що ми самі були активними учасниками останньої декади, моглоб здаватися, що 1960-ті роки були найважливішими в історії нашого українського народу у вільному світі. Зроблено велетенські кроки в розвитку та поширенні наших культурних, виховних, релігійних, політичних і господарських інтересів. Вітальну ролю в усіх цих активностях грав наш Союз. У висліді резолюції, яку схвалила 24-та Звичайна Конвенція Українського Народного Союзу в цьому ж Клівленді в 1958-му році, пам'ятники Тарасові Шевченкові були здвигнені у Вінніпеґу в 1961-му році й у Вашинґтоні в 1964-му році. В 1966-му році видавництво університету в Торонті випустило перший том нашої Англомовної Енциклопедії Українознавства. Завершено вже другий том цієї Енциклопедії, що тепер є в друку та появиться на книгарських полицях під кінець цього літа.

В 1967-му році здійснилася давня мрія українців у вільному світі, як у Ню Йорку відбувся Перший Світовий Конґрес Вільних Українців з участю понад 1.000 делеґатів із 17 країн. На цьому Конґресі створено потенціяльно могутній на світову скалю апарат, що має за головну мету дбати про загальний добробут нашого українського народу та захищати його інтереси.

В 1968-му році на Гарвардському університеті встановлено катедру українських студій та намічено пляни для дальшого поширення програми цих студій. Також інші університети виявили замітне зацікавлення встановленням чи поширенням осередків українських студій, від яких можна очікувати вияву дійсної правди про Україну та про її аспірації.

Справді 1960-ті роки були драматичними і продуктивними роками для українців у вільному світі. Але вони були також роками особливих розчарувань та страждань в Україні. Посилена русифікація та дальше заперечування основних людських прав викликали спонтанну реакцію і відсіч з боку молодих українських інтелектуалів, проти яких з черги ведеться жорстоке переслідування. Суворі кари в'язниці були високою ціною, яку вони заплатили, але це не припинило протестів. Нам треба шукати шляхів і засобів для заохоти цих відважних українських патріотів.

У ретроспекті, минулі перших 75 років були великим кроком вперед для Союзу та для українського народу. А останні десять років були правдоподібно найбільш променисті в нашій історії та створили передумови для здобутків і поступу, про які недавно не можна було й мислити. У 1970-их роках нам слід продовжувати цей розвиток, щоб високо маяли наші прапори.

У нашому Союзі нам у першу чергу треба збільшити кількість нашого членства та наші фінансові ресурси, щоб забезпечити наших українських членів ще більшими користями і ще справнішою обслугою. Нашою метою повинна бути консолідація максимальних людських і економічних ресурсів в апараті, який працював би головно для добробуту всіх наших людей та для справи волі і справедливости — такого способу життя, що його відмовляється ще й сьогодні нашому українському народові.

За хвилину ми приступимо до наших ділових конвенційних нарад, передбачених програмою. А перед цим, згадаймо ще з почестю та вставанням з місць вшануймо ще світлу пам'ять понад 3.000 наших членів, які в звітовому часі відійшли у вічність, між ними й таких наших провідних та заслужених діячів, як обраний попередньою конвенцією головний касир Іван Кокольський, довголітній наш головний контролер інж. Володимир Коссар, колишній співредактор „Свободи" полковник Володимир Кедровський та колишня головна радна Марія Ольшанецька. Згадаймо з пошаною і вдячністю померлого в звітовому часі 34-го президента З'єднаних Стейтів Америки Двайта Д. Айзенгавера, який підписав закон про поставлення і опісля відкрив пам'ятник Кобзареві України Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні. З особливою пошаною згадаймо тих наших юних членів та українських юнаків, які поклали свої буйні голови на побоєвищах В'єтнаму, обороняючи під зоряним американським прапором волю перед червоними аґресорами. Згадаймо і вшануймо і всіх тих наших братів і сестер на рідній землі та на засланнях, які віддали своє життя, щоб жив народ, щоб були воля і правда на землі!

Після цього делеґати і приявні гості, на заклик Й. Лисогора, постанням з місць і хвилинною мовчанкою вшанували пам'ять тих, що відійшли. Зчерги він представив членів Головного Уряду УНСоюзу та головного редактора Антона Драґана, як також почесного члена Головного Уряду Романа Слободяна.

Створення фінансової комісії

Після цього гол. предсідник звернувся до делеґатів, які зайняли місця на конвенційній залі за порядком чисел їхніх Відділів, щоб вони познайомилися з проєктом конвенційної програми, надрукованої в книжці звітів Головного Уряду.

Делеґати Н. Олек (Відділ 22) і В. Салабун (75) поставили внесок, який підтримали інші делеґати, щоб програму Конвенції прийняти так, як надруковано в звіті Гол. Уряду.

П. І. Скіра (153) поставив формальний внесок до програми, який був підтриманий зі залі, — додати вибір п'ятичленної фінансової комісії, щоб заощадити цінний час під час Конвенції. Завданням цієї комісії було б перевірити всі фінансові внески поставлені в часі нарад і предложити їх делеґатам, з відповідним обоснованням для їх схвалення, або відкиненням, як резолюції. Це внесення схвалено. Теж був поставлений і прийнятий внесок, зі залі, вибрати вісьмох членів до числення голосів. Згідно з цією пропозицією Й. Лисогір іменував слідуючих делеґатів: Я. Блищака (486), М. Шашкевича (8), А. Дорошенка (114), І. Гринчишина (223), Д. Дидика (170), М. Крику (237), М. Лисого (441) і С. Лупація (339).

(Продовження в наст. числі)

REMARKS OF SUPREME PRESIDENT JOSEPH LESAWYER

Dear Delegates,
Reverend Fathers, Dear Guests,
Ladies and Gentlemen:

It is a privilege and an honor to welcome all of you to the 27th Regular Convention of the Ukrainian National Association and to officially declare the Convention in session. On behalf of the delegates I would like at this time to express our gratitude to the Cleveland Convention Committee, headed by Supreme Advisor Taras Szmagala for all that they have done to make our Convention interesting and our stay in Cleveland pleasant and comfortable.

We have assembled here in accordance with our By-Laws and Constitution to review our Association's activities for the past four years, to evaluate the accomplishments, and to set up guidelines that are to be followed for the next four years.

Since this is the first convention after our Diamond Jubilee celebrations, it is only natural to expect that our deliberations will take into focus our entire 75-year history. A quick glance backwards gratifyingly reveals that the past 7½ decades have been exciting and rewarding to our members and their families in America and Canada.

Seemingly insurmountable obstacles such as ignorance and illiteracy, provincial political views, religious intolerance, lack of knowledge of the purposes of life insurance, general distrust of everyone in financial matters, and a shortage of dedicated intellectuals were overcome and despite the heavy odds against our Soyuz, it continued to make steady progress.

An amazing revelation in our background is that at no time in our history did Soyuz level its main sights at insignificant targets. Our pioneer founders and their followers always aimed at the big Ukrainian problems. Father Hrushka set the pattern of thinking when he boldly called for the uniting of all Ukrainians outside of Ukraine into one great fraternal brotherhood.

The Conventions in 1896 and 1897 took concrete action to aid our suffering kinsmen in Canada, Brazil, and Hawaii. By 1900 the idea of a free and independent Ukrainian state had taken deep root among Soyuz members and all their activities reflected this stance with increasing vigor and conviction. It is a role that we have continued to stress to this very day.

Perhaps because we have been a part of the last decade it may appear that the 1960's were probably the most significant years in the history of our Ukrainian people in the free world. Gigantic strides were made in advancing our cultural, religious, political, and economic interests. And our Association was a vital part of all the action.

Inspired by a resolution adopted here in Cleveland in 1958 by the 24th Regular Convention of the Ukrainian National Association, Taras Shevchenko monuments were erected in Winnipeg and Washington, D.C. in 1961 and 1964, respectively. In 1966 the first volume of "Ukraine: A Concise Encyclopaedia" in English was released by the University of Toronto Press. The second volume has been completed and is now in print. It will be on the book-stands by the end of this summer.

In 1967 a long cherished dream of the Ukrainian people in the free world came to fruition when the First World Congress of Free Ukrainians was convened in New York City with over 1,000 delegates from 17 countries participating. At this meeting a world-wide potentially powerful apparatus was launched that is dedicated to promote the general welfare of our Ukrainian people and to defend their interests.

In 1968 a Ukrainian Studies Chair was established at Harvard University and plans were adopted to expand the program. Other Universities have also shown considerable interest in enlarging or establishing Ukrainian Study Centers where we can expect the real truth to emerge about Ukraine and its aspirations.

Yes indeed the 1960's were dramatic and productive years for Ukrainians in the free world. They were also poignantly frustrating and anguishing years in Ukraine. Increasing Russification and farther denial of basic human rights instigated spontaneous but well-documented reactions by young Ukrainian intellectuals who are now being persecuted. The price in prison punishment that has been meted out to them has been high but it has not stifled the protests. We must find ways and means to encourage these brave Ukrainian patriots.

In retrospect the first 75 years were a great step forward for Soyuz and the Ukrainian people. The last ten years were probably the most scintillating in our history and have set the stage for gains and progress that, not too long ago, we thought were beyond our reach. It behooves us in the 1970's to keep up this momentum and to keep flying our banners high.

In our Soyuz ranks we want above all to increase our membership and our financial resources so as to provide our Ukrainian members with still greater benefits and more efficient service.

Our goal in general should be to consolidate maximum human resources and economic power into an apparatus that will function primarily for the welfare of all of our people and for the cause of justice with freedom, a way of life that is being denied our ancestral Ukrainian nation.

Контроля Фонду Верховного Архиєпископа в Ню Йорку

В часі відвідин Їх Блаженства була створена Комісія Фонду Верховного Архиєпископа й вона початково діяла як одна з Комісій Метрополітального Комітету для Привітання Їх Блаженства. Після зліквідування того Комітету — ця Комісія континуувала свою працю як „Комісія Фонду Верховного Архиєпископа" при Комітеті Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку згідно з ухвалою представників організацій Ню Йорку.

Від початку очолює її ініціятор, д-р Богдан Олесницький, а її скарбником є відомий громадянин Ераст Куровицький.

Згідно з волею та дорученням Їх Блаженства відкрито окреме конто ч. 4630 в Кредитовій Кооперативі „Самопоміч" в Ню Йорку, а її службовичка Марія Ржепецька піднялася приймання вплат та видання жертводавцям посвідок, які уповажнюють до потручання їхніх вплат на податкових зізнаннях.

Списки жертводавців проголошувано час-від-часу на сторінках „Свободи".

Згідно зі засадою, що операції публічним грошем повинні бути контрольовані громадським чинником — Контрольна Комісія Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку в складі інж. Романа Гойдиша, Іванни Бенцаль, адв. Івана Флиса, Романа Крупки й Гаррі Полчія перевела в дні 10-го жовтня 1971 р. контролю рахунку Фонду Верховного Архиєпископа за весь час від його відкриття, себто від 26 липня 1968 по 23 вересня 1971 р.

Контрольна Комісія перевірила всі квитарі — копії посвідок, що їх видавано поодиноким жертводавцям, всі вписи на рахунку по стороні вплывів та по стороні виплат, кореспонденцію з Їх Блаженством потверджуючу одержання пересиланих Їх Блаженству сум та копії чеків, а також копії звітів, що були проголошувані на сторінках „Свободи", та ствердила якнайбільшу докладність у провадженні того рахунку, що виказує по стороні вплывів разом суму $92.258.69, по стороні виплат Їх Блаженству суму $90.675.00 та сальдо на день 23-го вересня 1971. $1.583.69.

Згадане конто в Кредитовій Кооперативі „Самопоміч" ч. 4630 все ще чинне й на нього можуть складати свої пожертви на Фонд Верховного Архиєпископа всі люди доброї волі. А ті пожертви в обличчю останніх історичних подій в житті нашої Церкви повинні бути якнайщедріші.

Пожертви можна складати особисто до рук М. Ржепецької, в урядових годинах кредитівки, або пересилати поштою на адресу:

Selfreliance (NY) Federal Credit Union (acc. no. 4630)
98 Second Avenue New York, N.Y. 10003.

Пресова Служба КОАУО

ЧАСТИНА КОНСЕРВАТИСТІВ НЕВДОВОЛЕНА зовнішньою політикою президента Ричарда Ніксона, особливо у відношенні до комуністичного Китаю. На нараді консерватистів, пов'язаних із Републіканською партією, що відбувалася у Вашинґтоні, вирішено підшукати й висунути власного кандидата - консерватиста на президентські вибори в 1972 році. Той кандидат мав би протистояти кандидатурі президента Р. Ніксона, який напевно буде переобиратись. Однак, на тій же нараді більшість консерватистів заступали думку, що вони не хочуть перешкоджати Президентові в його праці, лише хочуть нагадати, що праві кола становлять значну частину виборців, і про це варто пам'ятати Президентові.

УККА ВЕДЕ ІНТЕНСИВНУ ЗБІРКОВУ КАМПАНІЮ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ НАРОДНОГО ФОНДУ ДО $100,000 ДО КІНЦЯ РОКУ; ПОТРІБНО БУЛО $48,000; ЩЕ ПОТРІБНО $33,000.

Редактор „Нових Днів" Дмитро Кислиця відвідає Чикаго

Чикаго (О. К.) — У грудні 1969 року несподівано і передчасно помер у Торонто, Петро Волиняк, видавець і редактор журналу-місячника „Нові Дні".

Перше посмертне число журналу, яке майже повністю приготовив до друку П. Волиняк, закінчив поет Борис Олександрів. Дальше редагування журналу перебрав проф. Дмитро Кислиця. Спершу видавали журнал в Дітройті, а кільканадцять місяців тому журнал знову друкують в Торонто. Редакційну колегію очолює, як головний редактор, викладач американського університету в Мічигені, мовознавець професор Дмитро Кислиця. Окрім нього, в редколегію входять Маріян Дальний, як відповідальний секретар, Іван Пишкало та Роман Рахманний.

В кінці грудня Дмитро Кислиця завітає до Чикаго, щоб зустрітися з читачами та дописувачами „Нових Днів". Зустріч з проф. Дмитром Кислицею відбудеться в Чикаго, в середу 29 грудня о год. 7:30 вечора, в домі ОДУМ-у при 2516 Вест Дивіжен вулиці.

ВІД ВИБУХУ В ТУНЕЛІ ПІД ОЗЕРОМ ГУРОН у стейті Мишиґен загинули 22 особи, а багато зазнали поранень. Поліція й рятувальні групи здогадуються, що в тунелі ще напевно є жертви. Рятункова акція триває. Покищо не устійнено причини катастрофи.

ВИСТАВКА ЖИВОПИСНОЇ ЕМАЛІЇ ШОНК-РУСИЧА

Відкриття 19-го грудня, триватиме по 20-те січня

Відчинено: щоденно в год. 12 до 8 год. веч.
в неділі в год. 12 до 6 год. веч.

Вступ вільний. ■ Запрошень не висилаємо.

NORM ENAMEL ART GALLERY - MUSEUM

318 East 9th Street (bet. 1 - 2 Aves) New York, N.Y.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями та Знайомими,
що по коротій і тяжкій недузі
прийнявши Найсвятіші Тайни,
відійшов від нас у Вічність, дня 14-го грудня 1971 р.,
проживши 89 років,
наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ ГУСАР

нар. 18-го лютого 1882 р. в Добромилі, Зах. Україна.

ПАНАХИДИ в четвер, 16 грудня і в п'ятницю, 17 грудня 1971 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні McCrery Memorial Funeral Home, 3924 Concord Pk., Wilmington, Del.

ПОХОРОН у суботу, 18 грудня 1971 року о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до української католицької церкви св. Николая при 800 Lea Blvd., Wilmington, Del., а відтак на цвинтар св. Андрея в South Bound Brook, N.J.

Горем прибиті:

доньки: ІВАННА з чоловіком МИХАЙЛОМ ЯРЕМКО
МАРІЯ з чоловіком СТЕПАНОМ МАТВІЙКІВ та донькою МАРТОЮ
сини: ЯРОСЛАВ з дітьми — ОКСАНОЮ з чоловіком ПЕТРОМ БОКАЛО та внучкою ХРИСТЕЮ, ІГОРЕМ з дружиною МАРГАРЕТ та внучкою ДЖЕНІФЕР
ВОЛОДИМИР з дружиною КСЕНЕЮ та сином ВОЛОДИМИРОМ
ЗЕНОН з дружиною ЛАДОЮ та дітьми: РОСТИСЛАВОМ, ВОЛОДИСЛАВОМ та ТЕТЯНОЮ
та ближча і дальша Родина в Америці і Україні

Пластова Станиця в Ню Йорку, Н. Й.
КІШ ПЛАСТУНОК — улаштовує

в НЕДІЛЮ, 19. ГРУДНЯ 1971, від год. 10 до 2 по пол.
У ПЛАСТОВОМУ ДОМІ
144 — 2nd Avenue, New York, N. Y.

РІЗДВЯНИЙ ЯРМАРОК

на який запрошується ВП. Батьків Пластової Молоді і Шановне Громадянство. Булава Коша

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

В суботу, 18-го грудня 1971 р.
в Українському Інституті Америки
(2 схід 79 вулиця в Ню Йорку)
— відбудеться —

ЮВІЛЕЙНИЙ ВЕЧІР
для відзначення
25-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ ТИЖНЕВИКА
„Українські Вісті"
(Новий Ульм, Німеччина)

У ПРОГРАМІ ВЕЧОРА:

1. ВІДКРИТТЯ.
2. ДОПОВІДЬ професора Коннектикат Стейтового Коледжу М. Г. Воскобійника на тему: „Срібний Ювілей „Українських Вістей'".
3. ВИСТУП письменника М. Понеділка в його репертуарі.
4. СОЛЬОСПІВ — пані Олена Зам'ята, сопрано, при фортепіяновому супроводі Т. Левицького.
5. ВИСТУП пані Оксани Безручко-Шавес, професора історії мистецтва в Дікінсон Університеті на тему: „Співвідношення та пов'язаність музики і малярства" з ілюстрацією цього кольоровими прозірками і грою на фортепіяні.

Початок вечора о год. 4-ій.

Запрошуємо ласкаво на Вечір Українське Громадянство, а зокрема Передплатників і Читачів „Українських Вістей".

ГРОМАДСЬКИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ; пані інж. І. Шох, ред. І. Світ, інж. Ю. Зеленський, інж. А. Гудзовський, п. І. Несенюк.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність
дня 27-го жовтня 1971 року
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п. о. ЯРОСЛАВ КЕКІШ

почесний радник Львівської Консисторії.

В цьому сумному для нас часі ми дістали від багатьох людей зрозуміння, сердечне відношення і поміч — та цією дорогою хочемо подякувати, бо не в силі зробити це особисто чи листовно.

Передусім складаємо щиру подяку пароховi церкви св. Юра в Ню Йорку о. ігуменові д-рові Володимирові Гавлічеві за зорганізування священичого похорону, відслуження Парастасу, відпровадження домовини Покійного на цвинтар і за теплі слова в церкві і на радіо.

Дякуємо Отцям Василіянам під проводом о. протоігумена Патрикія Пацака й о. ігумена Олександра Гавкалюка з Гленкова, що взяли участь в похоронних відправах: о. Іринею Готрі, о. Христофорові Войтині, о. Лаврентієві Лавринюкові, о. Миколі Гембаровському і о. Маріянові Струцеві.

Передусім дякуємо о. монс. Ем. Монастирському, генеральному вікарієві Стемфордської дієцезії, що взяв участь в похороні в заступстві неприсутнього ВПреосв. Кир Йосифа.

Щиро дякуємо о. прелатові д-рові В. Федашеві, деканові з Йонкерсу, о. прелатові К. Приймі, о сов. Н. Вояковському, о. сов. Е. Мацелюхові, о. С. Широму з Ньюарку, о. З. Павловичеві, о. В. Рабієві, о. Е. Шараневичеві — за участь в похоронах.

Зокрема сердечно дякуємо о. сов. Николаєві Вояковському за гарні прощальні слова в часі похоронних молінь, а о. Еміліянові Шараневичеві за слова в часі похорону, в яких представив життєвий шлях Покійного.

Спеціяльна подяка о. митратові І. Данилевичеві, настоятелеві української православної катедри св. Володимира, за молитву і цінні слова, які він сказав в часі Парастасу, про втрату, яку поносить нарід через смерть священика.

Щиро дякуємо адв. Р. Гуглевичеві, голові Об'єднаного Комітету, краянові Покійного, за гарні слова в часі Парастасу, а також промовцям в часі тризни: п. З. Корчинському, приятелеві родини, проф. Р. Чубатому, товаришеві Покійного, ред. І. Кедрин-Рудницькому, який говорив про значення священиків в громадській роботі, п. М. Абрисовському і д-рові Б. Левицькому — ці останні сини священиків, товаришів Покійного.

Зворушливий був спів хористів нюйоркських хорів, який Покійний так любив, під проводом проф. І. Хомина в часі Парастасу.

Сердечно дякуємо д-рові О. Барановi за його жертвенну лікарську опіку через довгі роки аж до останньої хвилини життя, і д-рові М. Мігоцькому за поради, як спеціяліста.

Всім, хто відвідував Покійного, передусім д-рові В. Ленцикові, що через роки аж до часу невилічимої недуги, вносив Покійному хвилини розради, о. Христофорові, ЧСВВ, п-тву Корчинським, пані М. Авдиковській, п. М. Івасівці, Я. Парахоняків й ін. — щира подяка, зокрема добрим сусідам п-тву Гринечкам, які щодня старалися помогти Покійному.

Дякуємо всім, хто взяв участь в похоронних відправах: Родині і Знайомим, зблизька і здалека, зокрема д-рові А. Горчинському, який прибув з Чикаго.

Ми невимовно вдячні Всім, хто жертвував на Служби Божі, на „Церкву в потребі" чи інші цілі, хто прислав квіти, зложив співчуття усно чи письменно.

На кінець дякуємо Всім, хто в своїх молитвах згадав Покійного.

Нехай Всевишній винагородить!

Горем прибита
РОДИНА

Зі смутком повідомляю Родину і Знайомих
що в неділю 12-го грудня 1971 р.
упокоївся в Бозі в Ню Йорку

бл. п. МИКОЛА КАЛІС

зам. при 100 St. Mark's Place в Ню Йорку.

ПАНАХИДА в середу, 15-го грудня 1971 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вулиці в Ню Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 16-го грудня 1971 р. о год. 9-ій ранку з того ж заведення до української православної церкви Всіх Святих при 11-ій вулиці в Ню Йорку, і о год. 9:30 ранку на цвинтар у Woodlawn.

В глибокому смутку
МОНІКА КАРАЩУК
кузенка в Канаді

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
СЕКЦІЇ АНТИЧНОЇ ІСТОРІЇ

Доповідь д-ра Олександра Домбровського:
„ПОЧАТКИ ГРЕЦЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ"

Засідання відбудеться
в СУБОТУ, 18-го ГРУДНЯ 1971 р., о год. 4-ій по пол.
в приміщенні Академії: 206 Вест 100 вул., Ню Йорк.

УВАГА! УВАГА!

У ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ ГРОМАД БОЖИХ
при 9 Іст 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й.
ПРОПОВІДНИК З ЕВРОПИ

АЛЕКСАНДЕР БОЯРСЬКИЙ
довголітній в'язень кацету „Бабин Яр"

БУДЕ ПРОПОВІДУВАТИ
на сучасні теми на підставі Слова Божого і власного пережиття.

Також буде брати участь ХОР і МУЗИКА.

В кожний вечір від 16-го грудня — четвер, п'ятниця і субота в 7-ій год. вечора, в неділю, в 11-ій год. ранку і 6-ій год. вечора.

Всіх сердечно запрошуємо. Вступ вільний.

Об'єднання Мистців Українців в Америці
запрошує на відкриття

ВИСТАВКИ ОБРАЗІВ НАШОГО КОЛЕКЦІОНЕРА Д-РА МИРОСЛАВА КЛЮФАСА

що відбудеться в неділю 19 грудня 1971
о год. 1-ій по пол. в Галереї ОМУА
при 149 Друга Евню в Ню Йорку.
Виставка відкрита: в п'ятниці — 5-8 веч.
в суботу і неділю — 12-8 веч.

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Під егідою Польського Університету в Лондоні Д-р М. Біда веде університетські курси економічних наук для початківців і авансованих — місцевих, а також позамісцевих кореспонденційним шляхом. По закінченні абсольвенти мають право писати дипломні наукові праці на магістрів і докторів. Лондонський Університет має 5 факультетів: гуманістичний, математично-природничий, права і політичних наук, економічних наук та технічних наук.

Сприятлива і добра нагода для інтеліґентних і амбітних осіб завершити свої студії науковими дипломами. Для студіювання вік не відіграє жадного значення, (краще пізно, ніж ніколи) За інформаціями звертатись на адресу:

Dr. M. Bida
3347 W. Potomac Avenue, Chicago, Ill., 60651, USA

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього
бл. п. **ЛЕВА ЛЕПКОГО**
складаємо 25.00 долярів на Дар Українському Воєнному Інвалідові.
Інж. БОГДАН, ОЛЬГА і д-р ОРЕСТ ПОПОВИЧІ

Замість квітів на могилу
св. п. **ОСИПА БАРТКОВА**
батька Галини Калитяк, члена Управи „Рідної Школи", складає 15.00 долярів на Фонд „Церква в Потребі"
ТОВАРИСТВО „РІДНА ШКОЛА" в Дітройті

Замість квітів на могилу
св. п. **АННИ БУДКИ - ОРИШКЕВИЧ**
дружини Впр. отця Оришкевича,
складаємо 5 дол. на „Церкву в потребі"
Впр. Отцеві й Родині найглибші співчуття.
Константин і Ганна МАЗУРЕНКО з родиною.

Замість квітів на могилу Побратима
бл. п. д-ра **ОЛЕКСИ ОЛІЙНИКА**
вислали на „Церкву в потребі" 80.00 долярів:
Відділ ОбВУА, Клівленд — 25 дол.; по 10.00 дол. родини Бачинський Кость, Гурки, Зварунн, Небеші і Топоровичі; родина Говиковичі — 5.00 дол.

Замість квітів на могилу
св. п. **ОЛЬГИ КВАСНИЦІ**
складаємо 5 дол. на Дар Українському Воєнному Інвалідові.
ВП. Родині — найглибші вислови співчуття.
Константин МАЗУРЕНКО з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. **МАРІЇ з КРУШЕЛЬНИЦЬКИХ ДРОЗДОВСЬКОЇ**
складаємо 10.00 дол. на фонд „Церква в потребі".
Михайло, Анна й Арета КОВАЛЬ
Long Island City, N.Y.

СОЮЗОВІ ДІЯЧІ: СЕКРЕТАРІ, ОРГАНІЗАТОРИ, УРЯДОВЦІ І КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ! ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ ДАЛЬШИЙ РІСТ І ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ Й ВСІЄЇ НАШОЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРОМАДИ. ПОДБАЙТЕ ЩЕ В ЦІМ РОЦІ, ЩОБ У ВАШІЙ ГРОМАДІ НЕ БУЛО НІ ОДНОГО УКРАЇНЦЯ БЕЗ ДОСТАТНЬОГО ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

Заклик

Український Хор „Думка" в Ню Йорку уряджує різдвяну збірку — дар бувшому своєму диригентові Іванові Задорожному, що від шости літ, перебувши численні операції, тяжко хворіє. І хоч недуга прикувала його до ліжка чи візочка, він думкою все при нашій пісні яку так любив і яка під його диригентурою пролунала по всіх більших містах Европи, Америки й Канади, даючи душевну насолоду своїм та пропагуючи українську музичну культуру серед чужинців.

Тож звертаємось у першій мірі до його Товаришів, Приятелів, Членів Хорів, якими диригував, та до всіх, які розуміють трагедію людини, як мистця та батька родини, хоч скромною своєю пожертвою, висилаючи на адресу: Self Reliance N. Y. Federal Credit Union, 98 Second Ave., New York, N. Y. 10003, чекове конто: 5570 допомогти в його дуже скрутнім матеріяльнім положенні.

Хай думка, що Громадянство не забуло про нього, скріпить його душевно й фізично та дозволить радісніше зустрічати велике свято любови ближнього — свято Різдва Христового.

Управа Хору

Ярослав Стецько відвідав українську громаду Клівленду

Клівленд, Огайо. — Голова Проводу ОУН і президент АБН прибув 4 грудня 1971 до Клівленду, щоб відвідати цю активну українську громаду в околиці Великих Озер. У пополудневих годинах того дня проведено тут коротку пресову конференцію з представниками місцевої американської преси, а в вечірніх годинах, у просторій залі Середньої Школи „Норманді" у Пармі відбулася зустріч Ярослава Стецька з українським громадянством і прийняття, що його відготовив Діловий Комітет Організацій Українського Визвольного Фронту стейту Огайо, при активній співпраці Відділу Об'єднання Жінок ОЧСУ ім. Алли Горської. У цьому вечорі взяло участь біля 400 учасників, у тому представництва 30-ти українських організацій та установ.

Програму вечора відкрив привітанням голова Ділового Комітету й місцевого Відділу ООЧСУ, п. Мирослав Гейниш. Функцію товстмайстра сповняв д-р Юрій Кульчицький із Стейтового Університету в Янґставн, Огайо, а гостя представив присутнім кол. старшина УПА й довголітній керівник Радіопрограми Українського Визвольного Фронту в Клівленді — Степан Зорій. Своїм коротким вступним словом впровадив він учасників вечора в ті незабутні дні, коли революційна ОУН під проводом Степана Бандери на звільненій від московського окупанта української землі проголошувала Актом 30-го червня 1941 року Відновлення Української Державности, встановивши у Львові Тимчасове Державне Правління, на чолі із Ярославом Стецьком. Опісля слідувала 45-хвилинна доповідь Ярослава Стецька, в якій він основно проаналізував дух спротиву сучасної України що так вимовно віддзеркалений в сьогоднішній українській літературній творчості на рідних землях. Після відповіді на питання, що їх згодом ставили гостеві присутні, вечір закінчено співом гимну „Не пора!" З нагоди перебування Голови Проводу ОУН на терені Клівленду, місцеві українські підприємці склали 665 дол. на фонд визвольної боротьби.

На Міжнародному Конґресі психіятрів відмовилися розглядати скарги з СССР

Мехіко Сіті. — На 5-му з черги Міжнародному Конґресі психіятрів, у якому взяли участь 5 000 фахівців з різних країн світу, більшість делеґатів вирішила не розглядати листів-скарг „з однієї із країн" про те, що „в тій країні" влада застосовує психіятричні лікарні, як в'язниці. Президент Конґресу д-р Рамон де ля Фуенте, який є також президентом Медичної Академії в Мехіко, повідомив, що на Конґрес надійшли різні документи „з однієї країни", в яких повідомлено, що політичних противників у тій країні влада трактує, як „психічно хворих. У листах автори прохали підтримки збоку Конґресу Психіятрів, щоб вони відповідно вплинули на уряд. У кулюарах Конґресу йшли розмови і кожному було зрозуміло, що йдеться про Совєтський Союз. Декілька американських науковців та їх колеґ із інших країн почали, було, виступати з обвинуваченням совєтського уряду, але до обговорення проблеми не дійшло. Більшість лікарів-психіятрів наполягала на тому, щоб „відділити науку від політики", а кілька психіятрів з Західнього світу почали твердити, що й вони втручаються у політику, або їх втягають у політичні розгри. В праці Конґресу брала участь численна делеґація психіятрів із СССР, на чолі з проф. А. Снежевським, але тій делеґації не ставили драстичних запитань про „споліскування мозків" у СССР людям, яких вважають політично неблагонадійними. Конґрес відмовився порушувати це питання. Щоденник „Вашинґтон Пост" з 3-го грудня повідомив також про те, що чимало делеґатів Конґресу дістали на руки надіслані анонімно різні обвинувачувальні документи про „дії" совєтських психіятрів на службі диктаторського режиму, і що „багато з-поміж 5 000 делеґатів нарікали на такі анонімно надіслані їм видання — книжки й памфлети".

ПРОБЛЕМА СТАРШИХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

податку з нерухомого майна, збільшення пенсій емеритам і т. п.

Головні намагання Уряду в піднесенні полегш старшим людям скеровані на те, щоб вони взагалі не йшли до старечих захистів, а жили в приватних домах самі чи при своїх родинах.

Хоч Конференція була загальноамериканською, на ній представлені були також добре зорганізовані етнічні громади. Це були передусім жиди, негри та еспонськомовні групи (мехіканські, порторіканські та групи еспансько - европейського походження). Найбідніше представлені були американські індіяни. Оскільки відомо, було лише троє українців, які були іменовані делеґатами на особистій базі. Поляків було дещо більше. Коли йдеться про соціяльний стан делеґатів, то було між ними дуже велике число лікарів, професорів, священиків, а також представників різних американських та етнічних добродійно - харитативних організацій.

Чому в нас так мало видно зацікавлення своїми старшими людьми? Чому в нас витрачається багато часу, грошей та енергії на речі, хоч би й дуже добрі, але не безпосередньо зв'язані з нашим життям, проблемами наших старших, хворих та потребуючих?

36 ГРОМАД В ЗСА СКЛАЛИ НА УНФОНД $300.00 АБО БІЛЬШЕ

Ню Йорк, Н. Й. (Канцелярія УККА). — Грудень є традиційним місяцем кипучої громадської праці, — є він також місяцем, в якому найкраще переводиться збірка Національного Датку. І цього року багато платників вирівнюють свої вплати, щоб ще до кінця року сповнити свій обов'язок. Увійшло вже в традицію, що українські громади, очолювані Відділами УККА, змагаються, щоб своєю збіркою Національного Датку зайняти одне з кращих місць у виготовленній табелі громад. Як бачимо з нижче поданого виказу, на день 13-го грудня ц. р. 36 громад досягли суми 300 долярів і більше, а 17 громад перейшли 1,000.00 долярів.

В сьогоднішньому списку нема ще декілька громад, які щороку займають почесні місця в табелі. І так, ще не прислали своїх розчислень: Лорейн, Огайо; Бриджпорт, Конн.; Ютика, Н. Й.; Оборн, Н. Й.; Гемонд, Інд.; Кентон, Огайо. Та ми маємо також ряд громад, які напевно увійдуть в кінці грудня до списку, бо їх тільки ділить від 300 долярів невеличка сума.

Від декількох років третє місце займало Чикаґо, Ілл., — в нашому списку його випередили в цьому році Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж., Гартфорд, Конн, і Дітройт Миш.

На чолі табелі цього року є Ню Йорк, і Филаделфія.

Зіставлення в табелі чисел збірки з минулорічним станом збірки на 15 грудня вказує, що багато громад ще не наблизилися до свого минулорічного успіху, але треба сподіватися, що в найближчих двох тижнях вони виконають намічені збіркові суми.

Ствержуємо факт, що в перших неповних двох тижнях грудня до каси УККА вплинуло 12.000 долярів, що дає підставу сподіватися, що і в цьому році, як і в минулих роках, всі громади виконають свій національний обов'язок і що збірка закінчиться успішно. Нижче подаємо підсумки збірки на 13 грудня ц. р.

ВИКАЗ ПЕРЕДОВИХ ГРОМАД В ЗСА, ЯКІ СКЛАЛИ НА УНФОНД $ 300.00 АБО БІЛЬШЕ

(Стан на 13 грудня 1971 р.)

	(Для порівняння). 1971 р.	1970 р.
1. НЮ ЙОРК, Н. Й.		
Метрополітальний: 4,756.00		
Бруклин: 921.00	5.677.00	6.776.00
2. ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.	5,011.50	9,245.00
3. НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж.	3,525.00	2,750.00
4. ГАРТФОРД, Конн.	2,500.00	2,256.00
5. ДІТРОЙТ, Міш.		
Схід і Гемтремк: 2,102.00		
Метрополітальний: 348.00	2,450.00	2,405.00
6. ЧИКАҐО, Ілл.	2,445.00	2,710.00
7. БОФФАЛО, Н. Й.	1,961.00	365.00
8. РОЧЕСТЕР, Н. Й.	1,780.00	2,260.00
9. ПІТТСБУРҐ, Па.	1,483.00	412.00
10. БОСТОН, Масс.	1,405.00	810.00
11. КЛІВЛЕНД — ПАРМА, Огайо	1,381.00	1,448.00
12. СИРАКЮЗИ, Н. Й.	1,355.00	2,740.00
13. МИЛВОКІ, Віск.	1,138.00	624.00
14. ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.	1,136.00	1,215.00
15. ЯНҐСТАВН, Огайо	1,135.00	1,610.00
16. НЮ ГЕЙВЕН, Конн.	1,220.00	1,870.00
17. ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж.	1,121.00	932.00
18. МІННЕАПОЛІС — Ст. ПОЛ	950.00	672.00
19. ТРОЙ, Н. Й.	906.00	811.00
20. БАЛТИМОР, Мд.	735.00	310.00
21. ПАССЕЙК — КЛІФТОН, Н. Дж.	702.50	686.00
22. ВАШИНҐТОН, Д. К.	680.00	460.00
23. ВИЛЛИМЕНТИК, Конн.	650.00	960.00
24. ЙОНКЕРС, Н. Й.	630.00	472.00
25. ГЕМПСТЕД, Н. Й.	571.00	—
26. БІНҐГЕМТОН, Н. Й	565.00	645.00
27. АМСТЕРДАМ, Н. Й.	560.00	666.00
28. НЮ БРАНСВИК —		
БАВНД БРУК, Н. Дж.	552.00	767.00
29. Громади Стейту ФЛОРИДА	550.00	—
30. ТРЕНТОН, Н. Дж.	500.00	498.00
31. КОЛЧЕСТЕР, Конн.	435.00	—
32. НОРВИЧ, Конн.	425.00	350.00
33. ЧЕСТЕР, Па.	405.00	470.00
34. Громади Стейту РОВД АЙЛЕНД	355.00	—
35. ДЕНВЕР, Колорадо	341.00	—
36. РЕДІНҐ, Па.	300.00	300.00

Відправа Сеніорських Куренів

Ню Йорк (а.м.м.) В жовтні 1971 р. обрано в Бофало Головну Булаву Українського Пластового Сеніорату (ГБ УПС), яка 4 грудня ц. р. відбула тут свою першу відправу-зустріч з відпоручниками сеніорських Куренів у домівці СУА в Народнім Домі.

Ініціятива зустрічі вийшла з Куренів: Характерники Лісові Чорти та Чота Крилатих. Проводив нарадами Головний Булавний УПС пл. сен. Юрій Цеґельський (ЛЧ) з Філядельфії. Темою нарад було: а) чим Курені можуть помагати праці новообраній булаві, б) які побажання мали б Курені до булави.

Заступлених було 17 Куренів на всіх можливих 21, з чого 2 в Австралії, та всі члени ГБ УПС. Обмін думками був дуже жвавий. Доповідали коротко члени Булави і відпоручники Куренів. З важливіших справ, що їх обговорювано, були: вимоги до сеніорів, як до членів. Уладу інтеґровано го вповні в пластову систему, вікендові інформативні та дошкільні відправи сеніорів, участь сеніорів в Ювілейних Зустрічах Пласту, справа інформування сеніорів, співпраця з Уладом Старших Пластунів, пожвавлення праці в Куренях, їхня взаємна співпраця і змагання за кращі осяги.

Наради тривали 6 годин з малою перервою на перекуску. Дали вони багатющий матеріял сеніорському проводові для успішного ведення їхньої праці, а відпоручникам Куренів — вгляд у різнородність їхніх завдань у відношенні до молодших Уладів і цілости Пласту.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 19-го ГРУДНЯ 1971 р.:

ПАТЕРСОН, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва Т. Шевченка, Відд. 64, о год. 2-ій по пол. у Винярського при 482 Мейн вул. у Патерсоні. Просимо всіх на збори. — Іван Бурний секр.

СТЕМФОРД, Конн. — Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 350, о год. 2-ій по пол. в парафіяльнім домі при 14 Говп вул. На порядку зборів: звіти управи, Контр. Комісії та вибір нової управи на 1972 р. В неділю рано буде відправлена Панахида за померших членів Відділу по Співаній С. Божої в церкві св. Володимира. — Григорій Слобода предс.; Я. Горбачевський, касир; Тома Фінів, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н.Дж. — Річні Загальні Збори Сестрицтва „Любов", Відд. 37, о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 214 Фултон вул. На порядку зборів: звіти управи та Контрольної Комісії, вибір управи на 1972 рік та ін. важливі справи. Просимо всіх членкинь прибути на збори. —К. Корсон, предс.; А. Реклайтес, кас.; А. Гнатюк, секретарка.

РОМ, Н.Й. — Річні Збори Братства св. Михаїла, Відд. 121, о год. 2-ій по пол. в залі Амер. Укр. Ветр. Клюбу при 208 Канал вул. Просимо усіх членів прибути на означений час. На порядку дня: звіти управи і Контрольної Комісії, одобрення їх та вибір нової управи на 1972 рік. Членські вкладки збиратиметься після зборів. Якщо на означений час не явиться більшість членів, то збори відбудуться пів години пізніше і будуть правосильними. За Управу: В. Губаль, предс.; В. Чуйко, кас.; О. Гадз, секр.

ПАССЕЙК, Н.Дж. — Місячні збори 42-го Відділу ім. Т. Шевченка о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Говп Евню. Просимо перед закінченням року вирівняти свої членські вкладки, щоб ми могли замкнути книги і вислати розрахунки. — В. Марущак, рек. секр.

CENTRAL FALLS, R.I. — Річні Загальні Збори Т-ва Ів. Франка, Відд. 93, о год. 3-ій по пол. в залі Civic Center, Central St., Central Falls, R.I. На порядку дня звіти та вибір нової Управи на 1972 р.к. Якщо на означений час не явиться більшість членів, збори відбудуться годину пізніше і будуть правосильними. Просимо прибути на ці збори, бо є важливі справи до вирішення (висилка грошей на Катедру Українознавства). Приходьте хоч раз в рік! — Управа.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту ...	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:
ДО ЧИСЛА
за новим стилем до 15-го ГРУДНЯ 1971 року
за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1971 року
При замовленні, прошу зазначувати на котрі свята.

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ,** залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 6671. Тарзан і Чулю узгіднюють дальший плян

WE HEAR WHAT YOU SAY! VAGABUNDOS SAY WE MAKE SAFARI... TO TRADING POST!

WE MAKE PROGRESS, TARZAN! MOMBUZZI CAN DROP PARATROOPERS ON THE TRADING POST... WHEN THE VAGABUNDOS ARRIVE WITH THEIR CARGO - OF HUMAN HANDS!

THAT'S MY PLAN, TSHULU! WE'LL HURRY BACK TO OUR CAVE AND TALK TO GENERAL YEATS ON YOUR RADIO-PHONE!

Чуємо, що ти говориш! Вагабунди кажуть, що вони йдуть у далеку дорогу до торговельної станиці.

Робимо поступ, Тарзане! Момбузі може скинути спадунів на торговельну станицю ... коли прибудуть туди вагабунди з своїм вантажем ... людських рук!

Це мій плян, Чулю! Поспішимо назад до нашої печери і будемо говорити до генерала Їтса по твоєму радіо-телефоні!